

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA MATERYAL OLARAK
ŞARKI KULLANIMI: TRABZON İLİ ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Danışman Adı: Doç. Dr. Barış TOPTAŞ

Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı

Pelin KAYACI

2019

Adıyaman

T.C.
ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK VE SAHNE SANATLARI ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA MATERYAL OLARAK ŞARKI
KULLANIMI: TRABZON İLİ ÖRNEĞİ

PELİN KAYACI

DANIŞMAN: DOÇ. DR. BARIŞ TOPTAŞ

ADİYAMAN- 2019

BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Materyal Olarak Şarkı Kullanımı: Trabzon İli Örneği” adlı çalışmanın, tarafımdan, akademik kurallara ve etik değerlere uygun olarak yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

17/05/2019

Pelin KAYACI

ÖZET
Yüksek Lisans Tezi
Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Materyal Olarak Şarkı Kullanımı: Trabzon İli
Örneği
Pelin KAYACI
Adıyaman Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Programı
Mayıs, 2019

Bu araştırma okul öncesi kurumlarda öğretilen şarkılarla ilgili olarak ortak ve farklı olan özellikleri tespit edebilmek, örneklemden yola çıkarak genel bir izlenim oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır.

Araştırmanın evrenini okul öncesi kurumlar, örneklemini ise Trabzon ili oluşturmaktadır. Tezi oluştururken yarı yapılandırılmış görüşme formu ve nitel araştırma türlerinden literatür tarama yöntemleri kullanılmış, elde edilen veriler Excel programından yararlanılarak tablo haline getirilmiştir.

Araştırma sonucunda; okul öncesi kurumlarda ortak bir şarkı repertuarı olmamasına rağmen çoğunlukla aynı şarkıların kullanıldığı, okul öncesi kurumlarda görev yapan öğretmenlerin kendi aralarında bilgi paylaşımında bulunduğu ya da internette bulunan okul öncesi sitelerden yararlandığı gözlemlenmiştir. Örneklem dahilinde görüşülen öğretmenlerin kendilerini müzik alanında yetersiz gördükleri sonuçlarına ulaşmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim kurumları, Şarkı, Şarkı Analizi.

ABSTRACT
Master's Thesis
Using Song as Material in Preschool Education Institutions:
Trabzon Province Sample
Pelin KAYACI
Adiyaman University
Graduate School of Social Sciences
Department of Music and Performing Arts Program
May, 2019

This research is prepared to determine common and different characteristics about songs taught in pre-school institutions and to create a general impression from the sample.

The sample group of the study is pre-school institutions and the sample is Trabzon province. When creating the thesis, semi-structured interview form and literature search methods were used from qualitative research types and the obtained data are tabulated using Excel.

As a result of research; although there is not a common repertoire in preschool institutions, it has been observed that mostly the same songs are used. Teachers working in pre-school institutions share information among themselves or benefit from pre-school sites on the internet. It was concluded that the teachers interviewed in the sample considered their information about music is insufficient.

Keywords: Pre-school Institutions, Song, Song Analysis.

ÖNSÖZ

Trabzon ili, Karadeniz bölgesindeki gelişmiş ve nüfus yoğunluğunun fazla olduğu illerimizden olması, bulunduğum şehirden ulaşımın daha kolay olması, Trabzon ili milli eğitim müdürlüğünün, yapacağım araştırma için izin vererek tez hazırlık sürecimde bana kolaylık sağlaması sebeplerinden ötürü tezimin örneklemini oluşturmuştur.

Trabzon milli eğitiminin izin vermesi araştırma esnasında kolaylık sağlarken, örneklemini oluşturan kurumların hepsinin cevap vermek istememesi, her hocanın gönüllü olmaması gibi etkenler ise araştırmanın gidişatını zorlaştırmıştır.

Gösterdiği kolaylık için Trabzon milli eğitim müdürlüğü ve personeline, araştırmaya gönüllü dahil olarak tezin şekillenmesinde sağladıkları katkılardan dolayı örneklem grubunda bulunan okul öncesi öğretmenlerimize, tez sürecine başladığım günden beri desteklerini, fikirlerini ve önerilerini esirgemeyen sevgili danışmanım Doç. Dr. Barış TOPTAŞ' a, çok değerli hocam Kübra Sevim GÜLEÇ' e, maddi manevi desteklerini esirgemeyen sevgili eşim Yunus Emre KAYACI' ya ve araştırma sürecimdeki katkılarından dolayı annem Nuriye KAYACI ve babam Ahmet KAYACI' ya sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Adıyaman, Mayıs, 2019

Pelin KAYACI

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE LİTERATÜRE KATKISI

Araştırmada; okul öncesi kurumlarda öğretilen şarkılar ve kullanılan yöntemler araştırılarak Trabzon ili için ortak ve farklılıklar ortaya konmak ve öğretmenlere şarkılar konusunda önerilerde bulunmak amaçlanmıştır.

Çocuklarda gelişimleri için kritik bir öneme sahip olan okul öncesi dönemde verilen eğitim, çocukların bu dönemi olumlu geçirmeleri onların ileriki yaşantıları için onlara olumlu katkılar sağlayacaktır. Yaş grubunu göz önüne aldığımızda şarkılar eğitimde kullanılan en önemli araçlardan birisidir. Araştırma ile okul öncesi öğretmenlerimizin, müzik eğitimi konusunda aldıkları eğitimin yetersiz olması nedeniyle, şarkı öğretiminde kullandıkları yöntemler tespit edilerek önerilerde bulunmak amaçlanmıştır.

Araştırma; şarkı öğretimi için kullanılabilecek yöntemler sunması, gelecekte yapılacak yeni çalışmalara kaynaklık etmesi, çocuklar için kritik bir önemi olan okul öncesi döneme, bu dönemdeki eğitime verilmesi gereken öneme ve şarkının bu eğitimdeki yerine dikkat çekmesi açısından önemli görülmektedir.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ	vi
ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE LİTERATÜRE KATKISI.....	vii
İÇİNDEKİLER LİSTESİ	viii
TABLolar LİSTESİ	xi

GİRİŞ	1
-------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

1.1. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM VE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARI	2
1.2. TÜRKİYE’DE VERİLEN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM	3
1.3. DÜNYA’DA VERİLEN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM	5
1.3.1. Çeşitli Ülkelerde Okul Öncesi Eğitim.....	6
1.4. OKUL ÖNCESİ MÜZİK EĞİTİMİNDE YAKLAŞIMLAR.....	8
1.4.1. Montessori Yaklaşımı	8
1.4.2. Waldorf Yaklaşımı	11
1.4.3. ReggioEmilia Yaklaşımı	11
1.4.4. High Scope Yaklaşımı	13
1.5. OKUL ÖNCESİ MÜZİK EĞİTİMİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER	14
1.5.1. Şarkı Öğretim Yöntemleri/ Metodları.....	15
1.5.1.1. Kulaktan Şarkı Öğretim Yöntemi	15
1.5.1.2. Notayla Şarkı Öğretim Yöntemi	17
1.5.2. Çağdaş Müzik Öğretim Yöntemleri	17
1.5.2.1. Orff Yöntemi.....	17
1.5.2.2. Suzuki Yöntemi.....	18
1.5.2.3. ZoltanKodaly Yöntemi.....	19
1.5.2.4. Dalcroze Yöntemi	20

İKİNCİ BÖLÜM

MÜZİK VE GELİŞİM ALANLARI

2.1. MÜZİK VE ÇOCUK	21
2.1.1. Müzik Eğitimi	21
2.1.2. Çocuk Ve Müzik	22
2.2.MÜZİĞİN GELİŞİM ALANLARINA ETKİSİ	24
2.2.1. Öz Bakım Becerilerine Etkisi	25
2.2.2. Bilişsel Gelişime Etkisi	25
2.2.3. Sosyal-Duygusal Gelişime Etkisi	26
2.2.4. Dil Gelişimine Etkisi	27
2.3.PROBLEM CÜMLESİ	28
2.4.ARAŞTIRMANIN AMACI	28
2.5.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	28
2.6.SAYILTILAR	28
2.7.SINIRLILIKLAR	29

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1.ARAŞTIRMANIN MODELİ	29
3.2.ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ	29
3.3.VERİLERİN TOPLANMASI	29
3.4.VERİLERİN ANALİZİ	30

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER	31
4.2. BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	36
4.3. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	39
4.4. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	42
4.5. ŞARKILARIN ANALİZİ	43

SONUÇ VE ÖNERİLER	46
KAYNAKÇA	50
ÖZGEÇMİŞ	58
EKLER LİSTESİ	59
EK-1	60
EK-2.....	61

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1: Mezun Olunan Üniversitelerin Fakültelere Göre Dağılımı	31
Tablo 1.1: Mezun Olunan Bölüme Göre Dağılımı.....	32
Tablo 2: Mezun Olma Aralığı	33
Tablo 3: Okul Öncesi Kurumlarda Çalışma Yıllarının Dağılımı	34
Tablo 4: Bulunduğu Kurumdaki Çalışma Yılları Dağılımı.....	34
Tablo 5: Müzik Geçmişi ile İlgili Dağılım.....	36
Tablo 6: Derste Kullanacağınız Şarkılara Ulaşma Durumlarının Dağılımı	39
Tablo 7: Şarkı Seçimlerindeki Algıların Dağılımı	40
Tablo 8: Bir Öğretim Dönemi İçinde Yaklaşık Olarak Öğretilen Şarkı Sayısının Dağılım.....	41
Tablo 9: Şarkı Öğretirken Kullanılan Yöntemlerin Dağılımı	36
Tablo 10: Şarkı Öğretimin Dersin Kullanıldığı Aşamalarına Göre Dağılımı	41
Tablo 11: Okul Öncesi Çağı Çocuklarda Şarkı Öğretiminin Zorunlu Verilmesi Hakkındaki Algıların Dağılımı	37
Tablo 12: Okul Öncesi Çağı Çocuklarda Şarkı Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Dağılımı	38
Tablo 13: Şarkıların Eğitim ve Öğretime Etkisi Hakkındaki Algıların Dağılım	42
Tablo 14: Okul Öncesi Kurumlarda Ortak Bir Şarkı Repertuarı Oluşturulması Hakkındaki Algıların Dağılımı	42
Tablo 15: Okul Öncesi Eğitimde Şarkının Yeri	43
Tablo 16: Okul Öncesi Kurumlara Müzik Öğretmeni Alınması Konusundaki Algıların Dağılımı	38
Tablo 17: Öğrenci Aidatlarının Aylık Dağılımı.....	35
Tablo 18: Şarkıların Konularına Göre Dağılımı	44
Tablo 19: Şarkıların Ritim Kalıplarına Göre Dağılımı	44
Tablo 20: Şarkıların Ses Aralığına Göre Dağılımı.....	45

GİRİŞ

Okul öncesi, temel eğitime geçmeden önceki dönemdir. 0-6 yaş çocukları kapsayan bu dönem çocuğun gelişimi açısından kritik bir döneme denk gelmektedir. Yaşamın ilk evreleri olan bu kritik dönemde, öğretmenlere çok fazla iş düşmektedir. Okul öncesi öğretmenleri çocukların sevgilerini kazanarak onların gelişim özelliklerine uygun, özgüvenlerini destekleyici, kendilerini tanıyan ne istediğini bilen ve meslek seçimlerini yeteneklerine göre yapabilen bireyler olmasına yardımcı olabilmelidir.

Müzik, çocuk eğitimi için en önemli unsurlardan biridir. Müziğin, eğitimin her alanında vazgeçilemez bir etkisi varken, bireyin kişilik gelişimi için en kritik dönemlerden olan okul öncesi dönemde etkisi daha da büyüktür.

Müziğin önemi bu kadar büyükken okul öncesi dönem olan 3-6 yaş arası dönemde şarkı, eğitimi kolaylaştıran ve çocuklar için daha anlamlı hale getiren bir etki yaratmaktadır. Şarkıyla el yıkama, tuvalet eğitimi gibi bedensel (kinestetik zekâ), bilişsel zekâ alanına katkı sağlayacak kavram ve değer öğretimi sağlanabilmektedir.

Çocukların öğrenirken vazgeçemediği şeylerden olan oyunla öğrenmeyi de destekleyen şarkılar; orff, kodaly gibi yöntemlerin de temeli sayılabilir. Şarkılı oyunlarla öğrenen çocuklarda, kazanımların daha kalıcı olduğu gözlenmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

1.1.OKUL ÖNCESİ EĞİTİM VE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARI

Okul öncesi dönem, doğduktan sonra temel eğitime başlayana kadar olan süreçtir. Okul öncesi eğitim için de doğumdan temel eğitime kadar olan süreçteki, çocukların gelişimlerine odaklanmış düzenli eğitimidir diyebiliriz.

Okul öncesi eğitim, eğitim-öğretimin başlangıcıdır. Formal eğitime nazaran 1-2 yıl gibi kısa bir dönemi kapsasa da çocuğun yaşadığı deneyimler temel eğitim ve devamı için bir bakış açısı kazandıracağından dolayı çok kritik bir öneme sahiptir.

Okul öncesi döneme denk gelen 0-6 yaş aralığında çocukların öğrenme hızları oldukça fazladır. Bu hızlı öğrenme aynı zamanda kişilik oluşumunda da önemli bir role sahiptir. Olumlu ya da olumsuz deneyimler çocuğun ilerideki yaşantısına da etki etmektedir. Yapılan araştırmalarda, okul öncesi dönemini olumsuz geçirmiş çocukların bedensel, zihinsel, dil, sosyal ve duygusal gelişimlerinin, olumlu deneyimleri olan çocuklara oranla daha geride kaldığı gözlenmektedir (Aylaz, 2018: 3-4).

Bloom' un araştırmalarına baktığımızda zihinsel gelişimin yaklaşık olarak %80'inin okul öncesi dönemde oluştuğunu görüyoruz. Bu da bize okul öncesi dönemin eğitim için ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Okul öncesi döneminde çocukların mevcut kapasitelerini geliştirmeleri için onlara kılavuzluk etmek ve olumlu davranışlarını pekiştirmemiz gerekir, bunu da planlı ve düzenli bir okul öncesi eğitim ile yapmak mümkündür (Poyraz, 2003, Akt. Yeşilyurt, 2011: 8).

Okul öncesi kurumları yönetmeliğinde; okul öncesi kurumlar, okul öncesi çağı çocuklarına eğitim veren resmî ve özel okul öncesi kurumu şeklinde tanımlanmaktadır. Okul öncesi kurumlar içinde yer alan anaokulu; 37-72 ay çocukların eğitimi amacıyla açılan okul, ana sınıfı; 60-72 ay çocukların eğitimi amacıyla örgün eğitim kurumlarında açılan sınıf, (Değişik: 20.02.2006/26086 RG) uygulama sınıfı ise; 36-72 aylık çocukların eğitimi amacıyla Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul öncesi eğitimle ilgili program uygulayan eğitim-öğretim kurumları bünyesinde açılan sınıf şeklinde

tanımlanmaktadır (Okul Öncesi Kurumları Yönetmeliği, (2006), T.C. Resmî Gazete, 26086, 20 Şubat 2006).

Günümüzde özellikle annelerin çalışması sebebiyle daha çok tercih edilen, çocukların sosyalleşmesini, özgüvenini, kişilik gelişimini destekleyen; toplumun temelini oluşturan sevgi, saygı, paylaşma, iş bölümü gibi sosyal ve kişisel açıdan çocukları geleceğe hazırlayan güvenli ortamlardır.

Anne-babaların çocuklarına karşı yaklaşımına baktığımızda iyi niyetli olsalar da aslında çocukları kendilerine bağımlı hale getirmektedir. Çocukların giyinip soyunma, yemek yeme, dişlerini fırçalama, kişisel temizliklerini yapma gibi gündelik işlerini yapamayacaklarını düşünüp onun yerine anne babalar yapmaktadır. Çocuklar 3-6 yaş kapsayan ilk çocukluk dönemine girdiklerinde henüz küçük kas gelişimini tamamlamadıkları için bu davranışlarında acemilikler vardır ancak büyük kas gelişimi hızla ilerlemektedir ve bu onların fiziksel etkinliklerinde artışa sebep olur.

Anne babaların; henüz çocuklarının kendi işlerini yapabilme becerisine sahip olmadıklarını düşündüğü 3-6 yaş aralığında, herhangi bir okul öncesi kuruma giden çocuk bu işleri kendi kendine yapabilmeyi öğrenmektedir. Okul öncesi kurumlarda çocuklar farklı etkinlikler ya da yöntemler aracılığıyla gündelik işleri nasıl yapacağını hangi malzemeyi nasıl kullanacağını öğrenir (Erkunt, 1986: 11).

0-6 yaş aralığı; çocukların bedensel ve zihinsel olarak ilerlemeleri açısından ciddi bir öneme sahiptir. Yaşamın temeli olan bu çağda çocuğun kişiliği, temel bilgi ve becerileri, alışkanlıkları şekillenmeye başlamaktadır. Geleceğine yön veren böyle bir dönemde verilen eğitim de şüphesiz kritik bir önem taşımaktadır. Çocuğun çok yönlü gelişimine katkı sağlamak için hayati bir öneme sahip bu kurumlarda, çocuğun bütün gelişim alanlarına olumlu etki yapan müziğin de en önemli araçlardan biri olduğu düşünülmektedir.

1.2.TÜRKİYE’ DE VERİLEN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

Türklerin İslamiyet’i kabul etmesiyle birlikte toplumsal hayatta birçok değişiklik olmuştur. Bunların en önemli örneği geçmişten beri göçebe olarak yaşayan bu toplumun yerleşik hayata geçmesidir. Yerleşik hayatla birlikte, mimari, sanat, eğitim ve bilim

alanlarında yaşanan gelişmelerin izlerine de rastlanmaktadır.

İslam dininin bilim ve eğitime önem vermesi, onu benimseyen Türk toplumlarının da dinin gereklerine uygun yaşamak için çaba göstermesine sebep olmuştur. Bu çabayı batılı kaynaklar siyasi liderlerin, han ve hakanların eğitim görmüş olmalarına bağlamaktadır. Bunun örneği olarak; siyasi liderlerinin iyi eğitilmiş olması sebebiyle “Timurlular” için “bilgin hükümdarlar devleti” demişlerdir (Doğan, 2012: 73).

15.yüzyıla kadar dayanan okul öncesi eğitime örnek olarak “sıbyan mektepleri” ni verebiliriz. Çocuk anlamına gelen “sıbyan” kelimesi, Arapça “sabî” kelimesinin çoğuludur. Sıbyan Mekteplerinde 5-6 yaşındaki kız ve erkek çocuklar eğitim görmekteydi. Dâru’ttalim, dârulilim, muallimhane, mektephane ve mektep gibi birçok isim almış olan bu kurumlara neredeyse mahallede bulunduğu için “mahalle mektebi”, çoğu taş yapıdan oluştuğu için “taş mektep” isimleri de verilmiştir. Ayrıca halk ağzına yatkın olduğu için “sübyan mektepleri” ismiyle de anılmıştır (Doğan, 2012: 74). Osmanlı’nın kuruluş dönemi yıllarında eğitim kurumları devlet işi olarak görülmediği için, sorumluluk vakıflara, denetim görevi ise din görevlilerine verilmiştir (Doğan, 2012: 135). Bu kurumlar dini bilgiler vermeyi ve okuma yazma öğretmeyi amaçlamaktaydı. Bu yüzden başlangıçta Kur’an okutmak ve namazla ilgili bilgilerin yer aldığı derslere daha sonra yazı dersleri de eklenmiştir. Ayrıca müzik derslerinde ilahi okuma geleneği de yer almaktaydı. Bunun sebebi ise; mektebe başlama ve mezuniyetlerde tören ve mevlit yapılmasıydı. Kur’an okumanın eğitimin temeli olarak görülmesi de bu kurumlarda İslam kültürünün büyük bir etkisinin olduğunu göstermektedir (Güven, 2010: 69).

Okul öncesi kurumların yaygınlaştırılması amacıyla anayasal düzenlemeler ve bazı uygulamaların yapıldığı görülmüştür. Ancak, ülkemizin içinde bulunduğu şartlar öncelikli olarak ilköğretime önem verilmesi gereğini ortaya çıkarmış, anaokulları sayısında bir ilerleme görülmemiştir. Büyük kentlerde ana mektepleri sayısında artış görülse bile bu okulların ülkedeki tüm çocuklara ulaşmada yetersiz kalmıştır (Güven, 2010: 217).

1977 yılına gelindiğinde; İlköğretim Genel Müdürlüğüne bağlı olarak “okul öncesi şubesi” kurulmuş, ilkokullar bünyesinde anasınıfları açılması, araç gereç temini

ve öğretmen yetiştirme çalışmaları hızlandırılarak 29 pilot okulda uygulamaya konulmuştur. Bu uygulama ve çalışmaların ardından bakanlık ve üniversitelerin iş birliği ile çeşitli projeler yapılmış ve çeşitli seminerlerle öğretmen yetiştirilmiştir (Güven, 2010: 218).

1992 yılında “Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü” nün kurulması ile okul öncesi eğitimin planlı ve sistematik olması gerekliliği ortaya çıkmış ve bu eğitimde kullanılacak plan ve programlar üzerinde yoğun çalışmalar yapılmıştır (Güven, 2010: 219).

29.08.2009 tarihinde resmî gazetede yayınlanmış olan 27334 sayılı “Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği” nde okul öncesi eğitim kurumlarının tanımları yapılmış, amaçları ve ilkeleri belirlenmiştir. Günümüzde okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanmakta olan, “Okul Öncesi Eğitim Programı (36-72 Aylık Çocuklar İçin)” Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 10.08.2006 Tarih ve 336 Sayılı Kurul Kararı ile Kabul Edilmiştir. Bu program kabul edildikten sonra okul öncesi eğitimcilerine kılavuzluk edebilmesi amacıyla; “Okul Öncesi Eğitim Programı (36-72 Aylık Çocuklar İçin) Öğretmen Kılavuz Kitabı -1” ve “Okul Öncesi Eğitim Programı (36-72 Aylık Çocuklar İçin) Öğretmen Kılavuz Kitabı -2 (Etkinlikler)” hazırlanmışlardır (Özel, 2017: 13).

1.3.DÜNYADA VERİLEN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

Dünyada çocuklarla ilgili yapılan çalışmalarda öncelikli olarak, çocukların yaşama hakkının korunması amaçlanmıştır. Fakat bunun yanında, yaşama hakkından sonra çocukların eğitiminin de çok önemli olduğu ve bu eğitimin mümkün olduğu kadar erken yaşlarda başlaması gerektiği konusunda kararlar alınmıştır. Çoğu Avrupa ülkesinde, Amerika’da ve Japonya’da da bu konuda önemli adımlar atılmıştır (Özel, 2017: 14).

Dünya Okul Öncesi Eğitim Örgütü (OMEP) ‘nün uzun yıllar başkanlığını yapmış olan ünlü Uzman Mialeret, her ülkede genel olarak okul öncesi eğitimin amaçlarını toplumsal, eğitici ve çocuğun gelişimi ile ilgili amaçlar olarak üç başlıkta özetlemiştir. Buna göre toplumsal amaçlar; çalışan annelere yardımcı olmak, her

çocuğun eğitim almasını sağlamak ve çocuğun sosyalleşmesine yardımcı olmaktır. Eğitici amaçlar; çocuğun dil ve iletişim gelişimi, duyu organları ve çevre duyarlılığının gelişimini sağlamaktır. Çocuğun gelişmesi ile ilgili amaçlar ise; yapılacak eğitici etkinliklerde çocukların gelişimsel özelliklerinin göz önünde bulundurulması, eksiklik ya da kırıklık duygusuna kapılmasını engellemeye çalışmak şeklinde özetlenmiştir (Mialaret, 1977, Akt. Oktay, 1990: 152).

Ülkelerde verilen okul öncesi eğitim incelendiğinde; birçok ülkede, okul öncesi eğitim kurumları ve bu kurumlarda temel alınan modeller açısından çeşitlilikler olduğu görülmektedir. Bu çeşitlilik aslında programların farklılığından ortaya çıkmaktadır. Bazı programlarda amaç sadece çocuğun eğitilmesi iken, bazılarında anne baba eğitimi ile çocuğa ulaşmak hedeflenir. Hatta bazı programlarda hem anne baba hem de çocuk eğitimi hedeflenmekte, çocuk eğitim alırken anne babalar da çocuklarının gelişmesini nasıl destekleyebileceklerini öğrenmektedirler. Yani kısaca bir ülkede sadece tek tip eğitim kurumu ve model olmadığını söylemek mümkündür (Oktay, 2002: 64-65).

Cumhuriyet Döneminden önce bazı illerimizde özel ana mektepleri açılmıştır. Devlete bağlı kurumların yaygınlaşmaya başlaması ise Balkan Savaşları'ndan sonrasına denk gelir. Cumhuriyet Dönemi'nde ise okul öncesi dönemi eğitiminin sorumluluğu yerel yönetimler ve ailelere bırakılmıştır. Bunun sebebi o dönemde, kaynakların önemli bir bölümünün ilköğretimdeki okullaşmaya harcanmasıdır. Dolayısıyla okul öncesi dönemi için okullaşma oranı başka ülkelere kıyasla daha düşük kalmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı'nın 2004-2005 istatistiklerine göre; Türkiye'deki okul öncesi dönemdeki okullaşma oranı %16,1 olarak belirlenmiştir (Temiz, 2006: 193-194).

1.3.1. Çeşitli Ülkelerde Verilen Okul Öncesi Eğitim

Tezin bu bölümünde bazı ülkelerdeki okul öncesi eğitim ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Almanya'da bulunan okul öncesi eğitim kurumlarındaki; çocuğu toplumun sorumlu bir üyesi olarak yetiştirmektir. Bu kurumlar; sadece çocuk değil aynı zamanda ailenin ihtiyaçlarını da göz önüne alarak hizmet vermektedir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde okul öncesi eğitim, eğitim sisteminin temeli

kabul edilmektedir. Amaç; çocuğa güven duygusu aşlamak ve temel eğitime hazırlamaktır. Ücretsiz verilen okul öncesi eğitim; anaokulları, anaokulu öncesi, kreşler, gündüz bakım merkezleri, aile tipi gündüz bakım evleri aracılığı ile verilmektedir.

Avusturya'da kurulan ilk okul öncesi kurumların 19 yy.da Pestalozzi ve Froebel'in fikirlerine dayalı olarak kurulduğu bilinmektedir. Eğitimin amacı; okul öncesi çağı çocukların gelişim alanlarını desteklemek ve bunun yanında aile eğitimine katkı sağlamaktır.

Belçika'da isteğe bağlı olan okul öncesi kurumlar ücretsizdir. Bu kurumlara gidecek çocukların en az 2,5 yaşında olması gerekir. Okul öncesi kurumlarında amaç zihni ve fiziki olarak iş birliği sağlamak, dil, matematik ve müzik aktivitelerine ağırlık vererek gelişimine katkı sağlamak ve çocuğu topluluk hayatına hazırlamaktır.

Danimarka'da okul öncesi eğitimin amacı; onları temel eğitime hazırlamak değildir. Amaç çocuklara bolca uyarının bulunduğu güvenli bir ortam hazırlamaktır.

Fransa'da zorunlu olmayan okul öncesi eğitim, temel eğitime başlamadan önceki 1-2 yıllık eğitim sürecini kapsar. Bu ülkede okul öncesi eğitimin amacı; annesi çalışan ve yeterli koşullara sahip olamayan çocukları ilköğretime hazırlamaktır.

Finlandiya'da okul öncesi kurumları, popülasyonun seyrek görüldüğü bölgelerde ilköğretim kurumlarına bağlı ve 5-6 yaşındaki çocuklar için gündüz bakım evleri olarak eğitim vermektedir.

İngiltere'deki okul öncesi eğitim, eğitim ve iş bulma bakanlığı, sağlık bakanlığı ve sosyal hizmetler bakanlığının sorumluluğundadır. Resmi okul öncesi kurumları ücretsiz eğitim verirken, fahri ya da özel eğitim veren kurumlar ise çocuk ve aileye sunulan hizmet ve ailenin maddi şartlarına göre ücretli eğitim vermektedir.

İrlanda'da okul öncesi eğitim ilköğretim kurumlarına bağlı olarak ilkokul müdürünün sorumluluğunda ve anaokulu binalarında verilmektedir. 6 yaşından küçük çocuklar 4-5 yaş sınıflarına alınır ve bu sınıflarda anadilin yanı sıra İngilizce, matematik, sosyal, çevresel, fen, sanat, beden sağlığı eğitimleri verilmektedir.

İspanya'da okul öncesi eğitim; 2-3 yaş için çocuk bahçesi, 4-5 yaş için anaokulu olarak 2 aşamada gerçekleşir ve amaç çocuklarda oluşmaya başlayan kişilik gelişimini uyumlu, eğlenceli şekilde tamamlamasını sağlayabilmektir.

İtalya'da okul öncesi eğitim, Eğitim Bakanlığı sorumluluğundadır. Okul öncesi

kurumları 3-6 yaşındaki çocukların eğitimiyle ilgilenen anaokullarıdır. Anaokulları; kiliseye bağlı, belediye ve devlete bağlı ve özel okul öncesi kurumlarından oluşur.

Portekiz’de okul öncesi eğitim, eğitimin ilk kademesi olarak görülmekte ve okul öncesi eğitime önemli bir bütçe ayrılmaktadır.

Yunanistan: Özel bir öğretim yöntemi kullanılmamakla birlikte amaç; okuma yazma öğretmenin yanı sıra çocuğu okula ve sosyal çevreye hazırlamaktır. Sayısı oldukça az olan bu kurumlarda oyun, yaratıcı ve sosyal etkinlikler kullanılan başlıca etkinliklerdir (Koçyiğit, 2007: 42-61; Aysu, 2017: 31-50).

1.4.OKUL ÖNCESİ MÜZİK EĞİTİMİNDE YAKLAŞIMLAR

Çağdaş eğitim anlayışında uygulanan programların çocuk merkezli olduğu görülmektedir. Çağdaş anlayışa göre hazırlanan bu programlarda belli yaklaşımlar benimsenmektedir. Çalışmanın bu kısmında benimsenen bu yaklaşımlardan; Montessori, Waldorf, ReggioEmilia ve High Scope yaklaşımları incelenmektedir.

1.4.1. Montessori Yaklaşımı

Geçmişten beri çocukların gelişimi ve öğrenmesi ile ilgili birçok teori ortaya atılmıştır. Bunlardan bir tanesi de Montessori yöntemidir. 1900’lerde ortaya çıkmış olan bu yöntem, İtalya’ nın ilk kadın doktoru, pedagog ve antropoloji profesörü olan Maria Montessori (1870-1952) tarafından ortaya atılmıştır. Maria MontessoriRoma Psikiyatr kliniğinde zekâ geriliği olan çocuklarla çalışmış, çocukları gözlemleyerek okul öncesi eğitimle ilgili önemli çalışmalar yapmıştır.

Maria Montessori 1907’de ilk çocuk evi olan “Casa deiBambini” yi kurmuş ve burada zekâ geriliği olmayan çocuklarla çalışarak çocukları gözlemlemiş ve onların hoşlandıkları ve hoşlanmadıkları şeyleri saptamıştır. Eğitim sistemini tamamen çocukları gözlemleyerek şekillendiren Montessori, onların kendi seçimlerini yapabilmesi ve hatalarını kendilerinin denetleyebileceği bir ortam oluşturmuş ve temelde kişilik oluşumu üzerinde durmuştur.

Montessori, okulda çocukların özgür bir şekilde istedikleri zaman, yer ve

materyalle çalışmalarına olanak tanımıştır. Metodu üzerine dünyanın pek çok yerinde konuşmalar yapmış, seminerler vermiş, metodunu anlatan yapıtlar ortaya koymuş, Montessori yöntemiyle eğitim veren yeni okullar ve bu okullara öğretmen yetiştirmek için eğitim merkezleri açarak, metodun dünyaya yayılmasını sağlamıştır. Metodu bugün hala dünyanın birçok ülkesinde okul öncesi eğitim programlarında uygulanmaktadır.

Bu yaklaşıma göre; etkili eğitimdeki en önemli faktör uygun fiziksel ortamlar ve materyallerdir. Montessori felsefesine göre çevrenin öğrenme sürecindeki etkisi çok büyüktür. Bu felsefeden yola çıkarak Montessori okullarında çevre düzenlemesi ve materyaller çocukların özgürce oynayabilecekleri, kendilerini ifade edebilecekleri ve çocukları merkeze alacak şekilde düzenlenmektedir. Montessori' ye göre entelektüel merak, heyecan ve keşif çocuklar arasında etkileşim olmasına, yeteneklerinin gelişmesine olanak sağlar.

Kendi etkinliklerini sergileyebildikleri, aktif olarak sosyalleşebildikleri bu ortamlarda çocukların kendilerine olan öz saygılarını geliştirmelerine de olanak sağladığı savunulmaktadır (Sümeli, 2015: 14;

<http://www.montessori.org.tr/montessori/montessori-nedir/E.T: 09.01.2019>).

3-7 yaş arası, çocukların duyularını doğal olarak kullandığı ve mükemmelleştirdiği dönemdir. Bu yüzden duyuların eğitimine bu yaş aralığında başlamak gerekir. Montessori de bu nedenlerden ötürü önce duyunun, sonra zekânın eğitimine odaklanmaktadır.

Duyu eğitiminin, estetik ve ahlâk eğitimi ile yakından ilişkili olduğuna inanan Montessori; çocukların görme, duyma, dokunma, hissetme duyularını kullanacakları hareket ederek öğrenecekleri materyaller tasarlamıştır. Bu materyaller çocuğun şekil, küçüklük, nitelik, doku, lezzet gibi kavramları ve bu kavramlar arasındaki bağlantıyı anlamalarını sağlayacak biçimde hazırlanmış; yöntem de çocuğun hazırlanan bu materyalleri kendi gelişme seviyelerine uygun olarak, özgürce kullanabilecekleri şekilde hazırlanmıştır.

Eğitim ile çocuğun başkalarından bağımsız, kendi kendine yetebilen birey olması sağlanmalıdır. Çevrenin büyük önem taşıdığı Montessori yaklaşımında da çocukların fiziki bağımsızlığının, onlara yaşamsal araçlar ile temin edilebileceği ileri sürülür. Montessori okullarında; çocukların vücut yapısı ve gücüne uygun, sosyal ve

bireysel olarak kendilerini geliştirebilecekleri oyuncaklar, her an ulaşabilecekleri şekilde düzenlenmelidir. Eşyalar; etrafta hareket ettirebilecekleri hafiflikte, kolaylıkla uzanabilecekleri yükseklikte olmalı ve onları parmaklarıyla kolaylıkla kavrayabilmelidir.

Bu özgürlük çocuğun kendini özgür bir şekilde kendi öğrenmelerini gerçekleştirmelerine, sosyal kuralları kolayca öğrenebilmelerine olanak tanımaktadır (Davun, 2009: 68-70).

Montessori eğitimdeki amacı çocuğa bilgiyi aktarıp almasını istemek değildir. Çocukların Montessori ile araştırma ve öğrenme isteğini uyandırmak sağlanmaya çalışılır (Mutlu vd. 2012: 115).

Doğa kanunları bilim ve sanatın temellerini oluşturur ve bu yüzden Montessori de çocukların tabiatın uyumunu, ahengini ve güzelliğini anlayabilmeleri ve bundan mutluluk duymaları gerektiğini savunmaktadır. Bu yaklaşımda çocuklar kendileri araştırır, hata yapar ve hatalarını yine kendileri düzeltir ve bunun için onlara fırsat verilir (Montessori, 1966. Akt. Tuğluk, Gündoğdu ve Kaya, 2006: 168).

Montessori, yürüme, dil ve elleri kullanma olarak adlandırdığı öğrenme ortamındaki ihtiyaçların, duyuşal dönemlerle ilişkili olduğunu gözlemlemiştir. Öğrencinin bu dönemde içgüdülerine göre hareket edememesinin onun olgunlaşmasını engellediği gözlemlenmiştir. Montessori felsefesine göre; öğretmenin sorumluluğu da duyuşal dönemde olan çocuğa yardımcı olmaktır.

Montessori sınıflarında, önceden hazırlanmış olan materyallerin belli bir sistem ve estetik anlayışı içinde tam olarak bulunması gerekmektedir. Önceden hazırlanmış olan bu öğrenme ortamları; çocukların kişilik oluşumunu eğitimsel olarak şekillendiren öğrenme ve gelişim alanlarıdır.

Bu yaklaşımla müzik eğitimi vermek için de çocuğun bulunduğu çevrede, çocukların fiziksel özelliklerine uygun kendi kendilerine öğrenebilecekleri özellikteki materyallerin sınıfta eksiksiz olarak bulunması gerekir (Gürkan Öztürk ve Özkan, 2016: 343).

Montessori, çocuklar üzerinde gözlem yaparken öncelikle onların gelişmesine yönelik özellikleri tespit etmiş ve bu özelliklere uyumlu olarak yol ve materyal geliştirmiştir. Materyallerini çalışmaları esnasında kullanmış ve duyuşal, matematik, dil,

bilim, doğa, nezaket, davranış, resim ve müzik gibi farklı alanlarda gelişmelerini kendine amaç edinmiştir (Oğuz ve Köksal Akyol, 2006: 248).

1.4.2. Waldorf Yaklaşımı

RudolfSteiner tarafından 1919 yılında geliştirilmiş olan bu yaklaşımda; çocukların eğitim alırken tüm gelişim alanlarına odaklanılmakta ve bunu eğitimin ilk yıllarında oyun ile gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu yaklaşımda eğitimin amacı benlik bilinci oluşturmaktır. Benlik; bir insanı kendisi yapan, onu diğerlerinden farklı yapan özellikleridir. Bir insanın benliğinin sağlıklı ve dengeli olarak gelişmesi, onun yaşamında belirleyici bir faktör olur. Waldorf eğitiminin amacı da çocukta benlik bilinci oluşturarak kendi potansiyelini fark etmesi ve bu potansiyelini en üst aşamaya taşımasına yardım etmektir. Benlik bilincinin geliştirilmesi için; irade, duygu ve düşüncelerin de geliştirilmesi gerekir (Schmitt-Stegman, 1997. Akt. Kotaman, 2009: 177).

Bu yaklaşım ile çocukların eğitim gözetiminde grup etkinliklerine katılmaları beklenir. Bir gün içinde, drama, resim, müzik gibi etkinlikleri içeren, bütünsel gelişimin dikkate alındığı programlar hazırlanır. Ayrıca çalışmalar sadece tek bir yaş grubu için olabileceği gibi farklı yaş gruplarını içeren sınıflarla da yapılabilmektedir (Koca ve Ünal, 2018: 188).

Bu yaklaşımı benimsemiş okullarda en önemli amaç; kendilerini ifade eden, yeteneklerini rahatça ortaya koyabilen, gerçek anlamda özgür bireyler yetiştirmektir. Buradaki özgürlük sadece öğretim yöntemi değil, eğitim sürecinin sonucu olarak da görülmektedir (Kaya ve Gündüz, 2015: 17).

1.4.3. ReggioEmilia Yaklaşımı

1970’de İtalya’da hükümet tarafından belediyelere kreş ve anaokulları açma ve yürütme talimatı verilmiş, bu amaçla farklı üniversitelerden bilim insanları ile iş birliği içinde bir okul öncesi eğitim projesi başlatılmıştır. ReggioEmilia adı verilen bu proje ile mevcut olan kurumları güncelleştirme, yeni anlayışa göre yeni kurumlar açma ve özgün

eğitim yöntemlerini bu kurumlarda uygulamak hedeflenmiştir. Bu programın felsefesine göre; geleneksel eğitim yöntemleri artık geçerliliğini yitirmiştir. Çocuğun gelişimini engelleyen bir duvar vardır ve çocuğun bu duvarı kendi kendine aşabilmesi, toplumdaki yeni değer ve rolleri öğrenebilmesi için gelişim sürecinde desteklenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Montessori’de oluğu gibi ReggioEmilia okullarında da öğrenmenin kendisi olarak tanımlanan ve büyük önem taşıyan “ortam” yalnızca fiziksel çevre değildir. Burada aynı zamanda sosyal çevrenin de önemine vurgu yapılmaktadır.

ReggioEmilia okullarındaki her sınıfta, farklı materyallerin bulunduğu küçük ve büyük iki adet atölye bulunmaktadır. Materyaller farklı proje ve çalışmalarda kullanılmaktadır. Öğretmenlerin “öğrenen” olarak gösterilmesi ise bu yaklaşımın en önemli özelliğidir. Bu yaklaşımda, çocukların öğrenmeleri için serbest bir ortam hazırlanmalıdır. Bu özgür ortamda çocuklar kendi deneyimleri ile öğrenir ve keşif yaparlar (Koçyiğit, 2007: 35).

Ortamın büyük önem taşıdığı bu yaklaşımda, çocuklar en iyiyi hak eder anlayışı hâkimdir. Estetik bir şekilde hazırlanan ve sadece fiziksel değil sosyal çevrenin de önemli olduğu bu ortamlar öğrenmenin ta kendisidir. Bu yaklaşımın öncüsü olan Malaguzzi’ ye göre aktif öğrenmenin gerçekleştiği, farklı yaş gruplarıyla ilişki kurmasına olanak sağlaması açısından eğitim ortamı büyük önem taşımaktadır.

Yaratıcı ve estetik ortamları olan bu okullarda çocuklar özgürce keşfeder. İş birliği, sorumluluk alma, hata yapıp bunları düzeltme deneyimleri yaşayarak problem çözme becerilerinin geliştiği bu okullarda çocuklar gerçek hayata hazırlanmaktadır (Pekdoğan, 2012: 241).

Bu okullarda bulunan çocuklar düşünme, tartışma, teoriler üreterek bunları test etme imkânlarına sahiptirler. Çocuklar eğitim esnasında yaşadığı, hissettiği şeyleri, keşifleri ve fikirlerini kendi cümleleri ile paylaşmaktadır. Bu paylaşım, çocukların öğrendiklerini sorgulama, yorumlama fırsatı, önceki deneyimleri üzerine tekrar düşünme fırsatı vermektedir.

Öğretmenlerin, eğitim öğretim süreci içinde başlattıkları tartışma ortamları, çocukların kendi düşüncelerini söyleme imkânı sağlamaktadır. Bu tartışma ortamında önemli olan çocukların verdiği cevaplar değil, sordukları sorulardır. Bu sorular onların

bilişsel gelişim sürecine katkıda bulunmaktadır.

Bu yaklaşımda, yaratıcılığa verilen önem, farklı teknikler, iş birliğine dayalı eğitimin benimsenmesi; bu felsefe ile yetişen çocukların bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimlerini daha aktif olarak tamamlamalarına yardımcı olmaktadır (Ezmeci ve Akman, 2016: 3-5).

1.4.4. High ScopeYaklaşımı

“Etkin öğrenen” kavramını temel alan bu yaklaşım, Piaget’ in kuramını kendine rehber almıştır. Bu yaklaşıma göre çocuklar en çok kendilerinin planladıkları ve uyguladıkları etkinliklerle öğrenmektedir. Hedef; çocukların sorumluluk duyguları gelişmiş, öz güvenleri yüksek, yaratıcı, sorgulayıcı ve açık bireyler olarak yetişmesini sağlamak, onlara seçme ve karar verme fırsatı vermektir.

Çocuklara düşünme becerisi kazandırmak için, yaptıklarının sonuçları değil, nedenlerine ve bu nedenler arkasında bulunan düşüncelere, sürece dikkat etmek gerekir. Bu yaklaşımda çocuk ne yapmak istediği, nasıl yapacağı, ne istediği gibi kararları kendisi vermektedir. Karar verirken plan yapar, gözden geçirir ve kendisi için doğru olanı seçer.

Kendi düşüncelerini rahatça söyleyebildiği, tartışabildiği ve savunabildiği bu ortamlar çocukların üst düzey bilişsel alanlarını geliştirmekte, onların merak duygusunu ortaya çıkarmaktadır (Ezmeci ve Akman, 2016: 5).

High Scope yaklaşımında eğitim sadece akademik düzeyden ibaret değildir. Çocukların sosyal ve kişisel özelliklerinin gelişmesine de destek verilmelidir. Aktif olarak kendi kendine öğrenen çocuklar, yetişkin bir birey gibi, kendi ve çevresi üzerinde bir kontrole sahiptir, kendi kararlarını verebilir ve kendi sorunlarını çözebilirler.

High Scope yaklaşımı ile eğitim veren kurumlarda, çocuklar kendi ilgilerine, ihtiyaçlarına göre kendi etkinliklerini planlama, uygulama, değerlendirme yapabildikleri özgür ortamlarda kendi deneyimleri ile öğrendikleri bir program uygulanır. Kuramsal olarak yapılandırmacı kuramı temel alan High Scope yaklaşımında; özgün ihtiyaç ve yetenekleri doğrultusunda gelişim aşamalarını temel alan bir müfredat sunulur. Bu müfredat öğretmenlere amaçların gerçekleşmesi için bir çerçeve sağlamaktadır

(Kotaman, 2009: 32-38).

High Scope yaklaşımının temelinde etkin öğrenme kavramı vardır. Çocuklar etkinlikleri daha çok kendileri planlayıp yürütürler. Yetişkinlerin rolü, çocuklara bu fırsatı sağlayacak ortamları oluşturur, günlük programları bu temel üzerine uygularlar. Çocukların etkin öğrenme yapabilmesi için önlerinde farklı materyaller bulunur ve bu materyalleri, istediği gibi inceler, materyaller ile ne yapacağı, nasıl yapacağı ve hangilerine kullanıp kullanmayacağı kararlarını çocuk kendisi verir. Burada öğretmenin rolü ve amacı, çocuklara etkin öğrenme için gerekli ortamı sağlamak ve yapacakları eylemler üzerinde düşünmeleri için onlara yardımcı olmaktır (Weikart, 1990, Akt. Kocamanoğlu, 2014: 37).

Bu yaklaşım ile ortam düzenlenirken, etkin öğrenme için birden fazla fırsat ve çocukların ortam üzerinde olabildiğince denetim kazanmaları amaçlanır. Sınıf düzeni yapılırken ilgi alanları; olabildiği kadar birbirinin görüş alanı içinde ve alanlar arasındaki gidiş geliş trafiğine açık olacak şekilde hazırlanmış, çocukların değişken ilgilerine cevap verebilecek kadar esnektirler. Materyaller bolca ve birçok oyun çeşidini destekleyecek nitelikte ve çocukların aile yaşantılarını aktaracak şekildedir. Ayrıca materyaller çocukların, kendilerinin bulup kullanması ve ardından yerine yerleştirmelerini sağlayacak biçimde saklanırlar (Acer, 2010, Akt. Kocamanoğlu, 2014: 38).

Yukarıda verilen kurallar göz önüne alındıktan sonra çocukların serbest bir şekilde hareket edebilecekleri ve hâkim olabilecekleri sınıf ortamı; yer bulmak, sınıfın bölünmesi, malzemeleri seçme-kaldırma-etiketleme, çocukların sınıfı öğrenmesi, çocukların çalışmalarının sergilenmesi adımları izlenerek oluşturulabilir (Kocamanoğlu, 2014: 38-39).

1.5.OKUL ÖNCESİ MÜZİK EĞİTİMİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER

Çocuklar şarkı söylemeyi ve dinlemeyi severler. Şarkı dinlemek onları sakinleşip rahatlatırken, şarkı söyleyerek duygularını, düşüncelerini dile getirme fırsatı bulurlar. Kullanılacak şarkıların seçimi yapılırken hareketli şarkıların kullanıldığı gibi

sakinleştirici şarkılar da yer almalıdır. Gelişimin her alanında şarkılardan yararlanılabilir, ancak şarkı seçerken çocukların gelişim düzeyleri dikkate alınarak, eğitici olduğu kadar eğlendirici olmasına, basit, sade, anlaşılır, ritim kalıbı kolay ve çocuğun ses aralığına uygun olup olmadığı kontrol edilmelidir. Çocukların bildiği konular ya da kavramlarla ilgili şarkılar seçmek de onların öğrendiklerini pekiştirmesine yardımcı olacak, öğrenilenleri hem kalıcı hem de eğlenceli hale getirmelerini sağlayacaktır (Sığırtmaç, 2005, Akt. Yılmaz, 2006: 25).

1.5.1. Şarkı Öğretim Yöntemleri/ Metodları

Şarkı öğretimi; “kulaktan şarkı öğretim yöntemi” ve “nota ile şarkı öğretim yöntemi” olarak iki şekilde yapılmaktadır.

Öncelikle şarkı seçimi; çocuğun yaş aralığı ve bireysel farklılıkları göz önüne alınarak yapılmalıdır. Zorlanmadan söyleyebilecekleri ses aralığında olmalı, sözleri kavrayabileceği basitlikte olmalıdır. Ayrıca müziği bir eğitim aracı olarak kullandığımız için şarkının içinde eğitsel kavramlar, değerler de yer alabilir. Örneğin; birbirlerine saygı duymaları gerektiği bilgisini onlara “sıra olalım” şarkısıyla öğretmek, anlatarak öğretmeye çalışmaktan çok daha kolay ve kalıcı olacaktır.

Çocukların ses alanları yaşlarına göre değişmektedir. Çocukların ses sınırları; 2-3 yaş çocukların ses sınırı (fa-sol-la) üçlü aralığı içinde, 3-4 yaş çocukların ses sınırı (re-mi-fa-sol-la) beşli aralığı içinde, 5-6 yaş çocukların ses sınırı (Do1-Do2) bir oktav ses aralığındadır. Kullanılan şarkılar da çocukların yaş grubuna göre bu ses aralıklarında seçilmelidir (Tunalı Özdemir, 2008: 38).

1.5.1.1. Kulaktan Şarkı Öğretim Yöntemi

Bu öğretim yöntemi okul öncesi kurumlarda en çok kullanılan yöntemdir. Bu kurumlarda nota ve solfej eğitimi verilmemektedir.

Kulaktan şarkı öğretiminin amacı çocuklarda müziksel belleğin gelişmesini sağlamaktır. Önce öğretmen şarkının ezgisini çalar ve/veya söyler, ardından öğrencilere tekrar ettirir. Şarkı seçimi yaparken çocukların ses sınırlarına dikkat edilir. Seçilen

şarkılar ses sınırına uygun olsa da içinde çocuğun daha önce karşılaşmadığı ritim kalıpları olabilir. Daha önce görmedikleri ritim kalıpları kulaktan şarkı öğretimi yöntemiyle öğretilir. Bu durum hem ritim algısı geliştirme hem de yeni kalıbın kavranmasına ön hazırlık olarak değerlendirilebilir (Güçlü, 2009: 22).

Kulaktan öğretim yöntemi kullanırken, şarkıları oyunlaştırarak, öyküleştirerek ya da dramatizasyon gibi çalışmalarla desteklemek o şarkıyı çok daha ilgi çekici hale getirecektir.

Bu yöntemde öğretmenin yaratıcılığını kullanarak sürekli yeni teknikler denemesi, öğrettiği şarkıyı iyi bilmesi gerekmektedir. Kulaktan öğretimde şarkıyı “tümüyle” ya da “bütün-parça-bütün” şeklinde öğretebiliriz. Hangisini seçeceğimiz şarkılara göre değişiklik gösterebilir. Ancak öğreteceğimiz şarkı uzunsa, bütün-parça-bütün yöntemi uygulamak daha doğru olacaktır.

Öğretmen eğer bir enstrüman çalabiliyorsa bunu şarkı öğretimine dahil etmeli, çalamıyorsa da cd, internet, mp3 dosyası gibi araçlardan yararlanmalıdır. Fiziksel şartlar dahilinde çocukların bir müzik aleti çalması çok daha etkili olacaktır. Eğer enstrüman temini yapılamıyorsa da çocukların kendi yapabilecekleri basit vurmali çalgılar da kullanılabilir. Çalgı ya da alt yapı desteği onun ritim duygusunu geliştirecek, şarkıya daha hâkim olmasını sağlayacaktır.

Okul öncesinde tekrar etmek çok önemli bir yere sahiptir ve çocuklara öğrendiklerini bol bol tekrar etme fırsatı vermek gerekir. Bu yüzden çocukların düzeylerine uygun basitlikte ve anlayabileceği sözlerden oluşan şarkımızı seçtikten sonra bol bol tekrar yapma şansı vermeliyiz. Gün içinde ara ara tekrar yapılması, hatta başka etkinlikler yapılırken arka fonda öğrenilen şarkının çalması da kulak dolgunluğu yaratarak kalıcı öğrenme sağlayacaktır (Gökmen, 2016: 13).

Kulaktan şarkı öğretimi; sözlerden yola çıkarak (tartım öncelikli), müzikten yola çıkarak (ezgi öncelikli), söz-müzik birlikte verilerek (papağan yöntemi) ve üç yöntemin öğrenci seviyesine, bölümlerin uygunluğuna göre karışık şekilde verildiği karma yöntem olmak üzere dört şekilde yapılabilmektedir (İçelli, 2006: 61-62).

1.5.1.2. Notayla Şarkı Öğretim Yöntemi

Öncelikle nota öğretimi yapılırken, her nota için ayrı etkinlikler düzenlenmeli, bunlar oyunlaştırılarak çocuklara sunulmalıdır. Örneğin; her notaya renk vermek ve renklere göre notanın ismini bilmeye çalışmak gibi. Ayrıca notaların yeri mutlaka dizek (porte) üzerinde gösterilmelidir.

Ritim kalıpları, sözleri basit ve anlamlı olacak şekilde bir şarkı dağarcığı oluşturup nota öğretiminde kullanılan sıraya göre şarkı seçimi yapılmalıdır. Notayla öğretilecek olan şarkıların nota ve sözleri herkesin görebileceği bir yerde, okunaklı ve yazım kurallarına uygun olarak gösterilmelidir. Eğer şarkıda yeni bir müzik terimi varsa bu şarkı öğretiminden önce açıklanmalıdır.

Aslında notayla öğretim yönteminin çalgı eşliğinde yapılması çok daha uygun olacaktır. Ancak buradaki en önemli sınırlılığımız okul öncesi öğretmenlerimizin, büyük bir çoğunluğunun çalgı çalamıyor olması ya da çalsa bile öğretecek derece bilgi sahibi olmaması nota öğretim yönteminin uygulanabilirliğini düşürmektedir (Gökmen, 2016: 14).

Bu yöntemle öğretilmek istenen şarkılar seçilirken öğrencilerin müzik bilgileri ve hazır bulunuşluk düzeyleri dikkate alınmalıdır (Güçlü, 2009: 22).

1.5.2. Çağdaş Müzik Öğretim Yöntemleri

1.5.2.1. Orff Yöntemi

Alman besteci Carl Orff' un ismini alan bu metot başlangıçta hareket ve müziği birleştiren bir müzik eğitimi olarak ortaya çıkmış, 1948' de şöhretine kavuşmuştur (Dawson ve Acay, 1997: Ek 3. 1).

Carl Orff ve Gunild Keetman tarafından geliştirilen bu metodun temelinde ritim, hareket ve konuşma yer almaktadır. İnsanların keşfetmesi, denemesi ve doğaçlama yapması için ortam yaratır.

Temelinde yaşayarak öğrenme olan bu metotla, öğrenciler en çok hoşlandıkları şeyler olan; şarkı söylemek, oyun oynamak, dans etmek, el çırpma gibi bedensel

aktiviteleri de yaparlar. Bu metodun da vazgeçilmez unsuru olan “oyun” ile çocuk, kendi özgür bir şekilde ifade etme ve yaratıcılığını geliştirme şansı elde etmiş olur (Asımoğlu, 2012: 71).

Bu yöntemde küçük çocukların müzik eğitimini desteklemek isteyen Carl Orff metodu, çocukların konuşma ve hareketlerindeki doğal ritimleri ile ilgili yaratıcı aktiviteleri içermektedir. ‘Orff Çalgıları’ adı verilen özel olarak tasarlanmış müzik aletleri ile çocuklar birlikte çalarken farklı sesler çıkarır ve bu sesler onların ritim kontrolü sağlamaları için destek olur (Mertoğlu, 2002: 36).

Bu yöntemdeki en temel faaliyet; önce vücuttan çıkan seslerin, ardından vurmali çalgıların eşlik ettiği ritim çalışmalarıdır. Çocukların en sevdiği etkinliklerin oyunların içine katılması çocukların ilgilerini artırmakta, ortaya çıkan hareket ve ritimle anlam kazanmaktadır.

Orff metodunda çocuklar, konuşmayı öğrendikleri yolla müzik öğrenmeye yöneltir. Bu yol; yapmaktan hoşlandıkları, şarkı söyleme, alkış, dans, ritim aracılığıyla içgüdüsel olarak önce duyma ve yapma, daha sonra okuma ve son olarak yazma yoludur (Yaman Baydar, 2012: 30).

Tekerlemeler, bilmece, sözcük oyunları, atasözleri, deyimler, şiiirler çocukların doğalında vardır ve birçok müzikal öğeyi keşfetmek ve yaratıcılığını geliştirmek için kullanılabilir. Şarkı söylemek de Orff metodunda tek başına değil hareketle, dansla, oyunla, beden perküsyonu ile, çalgı çalma ile ve doğaçlama ile birlikte yer alır(Özevin, 2016, Akt. Ergüler, 2016: 19-20).

1.5.2.2. Suzuki Yöntemi

Okul öncesinde ritim ve müzik etkinlikleri, çocukların müzik aracılığıyla duygularını anlatması kendilerini ifade etmesine yardımcı olur. Bilim insanları, üstün yetenekli ve yetenezsiz çocukların istisna olduğunu, geride kalan çocukların hemen hemen hepsinin az ya da çok müziğe karşı yetenekli olduklarını kabul etmişlerdir. Her çocuk, erken yaşta, doğru ortamda doğru eğitim ve öğretim aracılığıyla müzik kullanarak eğitilebilir. Bu görüşün en önemli savunucularından olan Japon kemancı ve eğitimci Siniçi Suzuki; sorumluluğun öğretmen ve ailede olduğunu savunmaktadır.

Suzuki metodunda “Lütfen yeni parçalar öğrenmede çocuklarına yardım edebilmeleri için annelere nota okumayı öğretin. Çocuk çoğunlukla kayıttan dinlemeli, zorlanılan bölümler olursa anne ona yardım etmelidir” sözü ile aile içinde annenin önemli rolüne vurgu yapılmaktadır (Kasap, 2005. Akt. Algan, Özkut ve Kaya, 2012: 23-24).

“Anadilin öğrenilmesi” prensibini model alan Suzuki yöntemi kısaca insanların küçük yaşlarda profesyonel olarak çalgı çalabileceklerini, dinleme ve dinlediğini taklit etme, hafızaya kaydetme gibi yeteneklerini geliştirebileceğini savunmaktadır. Keman eğitimi üzerinde yoğunlaşan Suzuki, yeteneğin geliştirilmesi için, anne karnında müzik dinleterek başlayıp çok tekrar yapmak gerektiğini savunur.

Suzuki yöntemi, her çocuğun konuşmayı öğrenirken yaptığı gibi taklit yoluyla ve dinleyerek çalgı çalabileceğini savunmaktadır (Özbey, 2010: 54-55).

Suzuki, müziğin bir çeşit dil olduğunu ve ana dilin nasıl erken yaşta dinleyerek doğal şekilde öğreniliyorsa müziğin de bu yüzden erken yaşlarda başlaması gerektiğini savunur. Henüz konuşmaya başlamamış bir çocuğa harfler ve dil bilgisi kurallarını öğretmeye çalışmak, doğanın kurallarına aykırıdır. Bundan yola çıkarak “Suzuki Yöntemi” nde de ana dilimizi öğrendiğimiz gibi müziğin de doğal yollarla öğrenmesi gerektiğini savunur (Akpınar, 2009: 11).

1.5.2.3. ZoltanKodály Yöntemi

Bugün tüm dünyada Kodály yöntemi olarak anılan bu yöntem, Macar besteci ZoltanKodály, meslektaşları ve öğrencileri tarafından geliştirilmiş olan geniş kapsamlı bir müzik eğitim sistemidir. Amaçlar, felsefe ve ilkeler Kodály’e ait olsa da öğrenme araçları ona ait değildir. Kodály yönteminde kullanılan teknik, kendinden önce ortaya çıkmış çeşitli yöntemleri tutarlı bir bütün olarak bu yöntemde toparlamış olmasından gelmektedir (Yücesoy, 2011: 73).

Tam adı “Kodály’nin Koro Metodu” olan bu yaklaşımın temelinde şarkı söyleme yoluyla müzik okuryazarlığını geliştirmek yatar. Her notanın belirli bir niteliği olduğuna inanan Kodály bu nitelikleri göstermek için el işaretlerinden yararlandı (Dawson ve Acay, 1997: Ek 4. 1).

Özellikle küçük çocukların eğitimiyle ilgilenen Kodály, mümkün olan en erken

yaşıta müzik eğitime başlanması gerektiğine inanmış, doğal gelişimlerine odaklanmıştır. Kodály müziğin herkes için olduğunu düşünmekte ve herkesin müzikal açıdan “okuma-yazma” bilmesi gerektiğini savunmaktadır (Arıcı, 2011: 15).

Temelinde, halk ezgileri, çocuk şarkıları, tekerlemeler bulunan, müziksel toplu söyleme yöntemi de diyebileceğimiz bu yöntem müzik kültürünün de temelini oluşturmaktadır. Her yaş aralığına uygulanabilen Kodály yöntemi; müziksel işitme, okuma-yazma, söyleme fiillerini, birlikte şarkı söyleyerek öğretmeyi amaçlar (Özelma, 2010: 19).

1.5.2.4. Dalcroze Yöntemi

İsviçreli besteci Emile Jacques-Dalcroze tarafından geliştirilmiş müzik eğitimi yöntemlerinden olan Dalcroze’ un temelinde ritmik hareket vardır, (Say, 2012: 138).

Bu yöntemin amacı insanlarda bulunan yetenekleri ortaya çıkarıp geliştirmesini desteklemektir. Emile Jacques-Dalcroze geliştirdiği bu yöntem ile doğal ritimlerin insanın kendi vücut hareketlerinde olduğunu belirtmektedir. Yöntem; “hareket”, “dinlenme”, “yaratma” şeklinde sıralanmaktadır. Dalcroze yönteminde motor gelişiminin, duyularının gelişmesi, yeteneklerin farkına varma ve geliştirilmesi hedeflenmektedir (Avşalak, 2008: 58). Hareket esaslı olan bu yöntemde, çocuklar müziği kendilerine göre ifade etmekte, hareket yeteneklerini kendi kendilerine ortaya çıkarabilmektedir.

Bu yaklaşımı benimsemiş olanlar arasında ortak bir düşünce yapısı, ilke ve stratejiler olsa da kitap, şarkı ya da müzik öğretim araçlarında doğrudan yer almadığı için, yöntemler arasında anlaşılması ya da tanımlaması en zor yaklaşımdır diyebiliriz (Polat, 2018: 3).

İKİNCİ BÖLÜM

MÜZİK VE GELİŞİM ALANLARI

2.1. MÜZİK VE ÇOCUK

2.1.1. Müzik Eğitimi

Müzik evrenseldir ve her bireyin müzikal düşüncesini yansıtan bir müzik dili vardır. Müzik duyuşa, kulağa dayalı olduğundan eğitimin sözel olmayan yönüdür (Ernest, K. 1974, Akt. Egüz, N., 1980: 3).

Müzik eğitimi; çocuğun müziğin inceltici, yüceltici etkisinden yararlanması sürecidir (Egüz, s. 1977-78, Akt. Egüz, N., 1980: 3).

Çocuklar, doğdukları andan itibaren çevresini, dünyayı algılamaya tanımaya çalışırlar. Çocukluğun ilk aylarından itibaren müziği duyar, gözleriyle tepki verir, sesin kaynağına döner ve müzikle sakinleşirler, üstelik canlı bir müzik eşliğinde bile uyuyabilirler. Çocuklar bebekliğin ilk aylarından sonra, duydukları bir müziğe kollarını ya da bacaklarını sallayarak, duyduğunu taklit ederek reaksiyon gösterirler (Sığırtmaç, 2005, Akt. Tuncer, 2012: 38).

Say, müzik eğitimi; bireyin kendi yaşantıları aracılığıyla istendik bir şekilde belirli müzikal davranışları kazandırma ve onun müzikal davranışlarını değiştirme ve geliştirme süreci olarak tanımlamaktadır.

Say' a göre müzik eğitimi kendi içinde kollara ayrılmaktadır ve bu kollardan biri “genel müzik eğitimi” olarak adlandırılan okullarda verilen temel müzik eğitimidir. Genel müzik eğitiminin amacı, dünyada müziği bilgili, duyarlı, bilinçli bir yaklaşımla zevk alarak değerlendirebilen genç nesiller yetiştirmek, ortak bir müzik kültürü oluşturabilmektir. Bunun uygulaması ise okul öncesinden başlamalıdır (Say, 2012: 361).

2.1.2. Çocuk ve Müzik

Türkiye'nin de 1990'da imzalayarak kabul ettiği, *Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi*'ne göre, 0-18 yaş arası tüm bireyler çocuk olarak kabul edilmektedir (Önder, 2011: 13).

Çocuğun müzikle tanışması anne karnında başlar. Yapılan araştırmalara göre çocuğun anne karnında duyduğu sesler ve dinlediği müzikleri, doğduktan sonra hatırlayabildikleri gözlenmiştir. Çocukların dinlediği müzikler kişiliğini, hareketlerini, taklit yeteneklerini, öğrenme becerilerini ve kişisel gelişimlerini etkilemektedir. Bu yüzden müzik eğitimi, istendik ya da gelişigüzel şekillerde anne karnından itibaren başlamaktadır diyebiliriz.

Müzik; çocuğun yaşamı algılaması, yorumlaması, yaratıcılığı ve düşünme sistemini geliştirme ve eğitmede bir eğitim aracı olarak kullanılabilir. Müzik, çocuğun güvensizlik, saldırganlık, gerilim, korku gibi davranışlarını yenip daha sakin bir duygusal ortama yönelmesinde önemli bir faktördür. Aynı zamanda müzik eğitimi aracılığıyla çocuğun kişiliği ve davranışlarına faydalı etkiler yapabiliriz. Hatta müzik, çocuğun gözlem becerilerini güçlendirerek çevresine karşı daha duyarlı davranmasını sağlamaktadır diyebiliriz.

Okul öncesi dönemi düşündüğümüzde müzik eğitimi, eğitimin en önemli öğelerinden biridir. Çocukların müzik etkinliklerine katılması onların bazı müzikal becerilerinin gelişmesini desteklemektedir. Bu etkinlikler yoluyla çocuklar müzik zevki ve müziği anlama yeteneği kazanırlar. Bu etkinliklerdeki temel amaç; çocukların yaratıcı kişiliklerini geliştirmek, dil gelişimini sağlamak ve bu yolla onları temel eğitime hazırlamaktır (Argun, 2011: 118).

Okul öncesinde verilen genel müzik eğitimlerinin amacı; onların duyuşsal, bilişsel ve devinişsel gelişimlerini sağlamak ve temel eğitime hazırlamaktır. Amaçlar doğrultusunda verilen eğitimle çocuğun dinleme yeteneği, yaratıcılık duygusu ve toplumsal gelişimi sağlanabilir (Uçan,1994, Akt. Kaynak, 2004: 4).

Müzik ile okul öncesi çocukların birçok yönden gelişimlerini olumlu yönde etkileyebiliriz. Örneğin; çalgı çalmayı öğrenirken ellerini ve parmaklarını kontrol ederek kullandığından psiko-motor gelişimleri, çalgının özelliklerine göre büyük ve

küçük kas gelişimleri olumlu yönde etkilenir (Oktay, 1977, Akt. Kaynak, 2004: 4).

Müzik zevkimiz, öncelikle yakın çevremiz olan ailemizin ve sonrasında öğretmenlerimizin yardımıyla gelişir. Gelişen bu müzik zevkinin ve müziğe karşı tutumların olumlu yönde geliştirilebilmesi ve çocukların yeteneklerinin körelmemesi için, müzik çalışmaları onların ses tonlarına uygun olarak başlamalı. Bunun için basit iki üç sesli tekerlemelerle başlamak, onların başarı duygularını desteklemekle beraber dil gelişimlerine de fayda sağlayacaktır.

Şarkı söylerken ve öğrenirken aynı zamanda, ses, ritim ve kulak duyguları da gelişir. Bu duyguları destekleyecek çalışmalardan biri de korolardır. Toplu bir çalışma olan korolar, çocukların kendilerindeki eksik ve fazlalıkları anlamalarında etkin bir rol oynamaktadır. Örneğin; fazla girişken ve bencil eğilimler gösteren bir çocuk bile toplu şarkı söyleme çalışmalarında, bir tek kendi sesinin uyumu bozduğunu fark edip arkadaşlarına uymaya başlayabilir. Ya da içine kapanık, utangaç bir çocuk sesini yeteri kadar çıkarmadığını ve toplumdaki görevini yerine getiremediğini fark edip kendini ona göre ayarlar. Sonuçta çocuk yeteneklerini uyum sağlayarak geliştirir. Müziğin eğitsel değerini ortaya koyan bu durum, müziğin insanları birbirine yaklaştıran ve iyiliğe yöneltten, ama aynı zamanda yeteneklerini ortaya çıkarmayı da sağlayan ender araçlardan biri olduğunu ortaya koymaktadır (Erkunt, 1986: 31).

İnsanlarda doğum sonrası müziksel oluşum ve gelişim, kendi seslerini kullanmalarıyla başlar, kendi sesini kullanmayı ve ona düzenli bir biçim vermeyi öğrendikçe ilerler (Uçan, 1994, Akt. Altaş, 2006: 25).

Çocukların 7 aylıktan yaklaşık 1 yaşına kadar olan sürede ritim, aksan ve ses yüksekliğini taklit edebildikleri gözlenmiştir. Anne babalar ve çocuğun etrafındaki yetişkinler, bir bebekle karşılaştıklarında onunla daima yüksek perdeden (tiz) konuşurlar ve bu konuşma çoğunlukla melodiktir. Yetişkinlerin bebeklerle konuşmada kullandıkları bu dil aslında, pek çok müzik eğitimcisine göre çocukların ilk müzik dersleridir.

Sadece 2 notayla mırıldanan bir melodi bile çocuklar üzerinde sakinleştirici etkiye sahiptir. Bu nedenle özellikle ebeveynlerinden ayrılmakta zorluk yaşayan çocuklar kreşe başladıklarında, çocuğa söyledikleri bir şarkı olup olmadığı sorulur ve bu şarkı onu sakinleştirmek için kullanılır. Şarkılar ve ninniler çocuklar üzerinde rahatlatıcı

bir etki bıraktığı gibi aynı zamanda müzikal algılarını geliştirecektir (Greata, 2006, Akt. Gölbaşı, 2013: 13-15).

Müzik eğitimi ve psikolojisi uzmanı Edwin Gordon'a göre, müzikal zekâ yeterince uyarıcıya maruz kalmadığında giderek azalmaktadır. Tüm çocuklarda müzikal yetenek doğumda başlar ve çoğunluğun müzikal algılaması ortalama bir seviyededir, ancak eğitimle zenginleştirilmezse bu doğal yetenek giderek sönecektir. Müzikal çevrenin zengin olması da bu müzikal yeteneği korumaya yetmeyecektir. Ancak erken yaşlarda müzik eğitimi almak, onların doğumdaki seviyeyi yakalamasına olanak sağlayacaktır (Cohen ve Hefer, 2012, Akt. Gölbaşı, 2013: 13-15).

Çocukların müzik gelişimindeki temel aşamalarını Hargreaves yaşlara şöyle sıralamıştır:

Doğumdan 1 yaşa kadar olan dönemde çevresindeki seslere karşı tepki verirler. 1 yaşından 2 yaşına kadar olan dönemde kendi ezgilerini oluştururlar. 2 yaşından 3 yaşına kadar olan dönemde dinledikleri şarkıların sözlerini yinelemeye başlarlar. 3 yaşından 4 yaşına kadar olan dönemde ezginin yapısını algılayabilirler. 4 yaşından 5 yaşına kadar olan dönemde şarkılardaki ton farklarını ayırt edebilir. Basit ritim kalıplarını tekrar edebilirler. 5 yaşından 6 yaşına kadar olan dönemde Sert yumuşak ayrımı yapabilir. Kolay ton ve ritim kalıplarındaki benzerlikler ve farklılıkların ayrımını yapabilir. 6 yaşından 7 yaşına kadar olan dönemde ise tonal bir ezgiyi atonal ezgiden ayırabilir ve tercihini tonal olandan yana yapabilir (Hargreaves, 1986, Akt. Mertoğlu, 2002: 18).

2.2. MÜZİĞİN GELİŞİM ALANLARINA ETKİSİ

Anne karnından itibaren başlayan müzik, her çocuğun hayatında farklı şekillerde de olsa mutlaka yer almaktadır. Dans etmek, şarkı söylemek, şarkı dinlemek, çalgı çalmak gibi etkinliklere katılmak çocukların hayatlarına inanılmaz bir keyif katacaktır.

Okul öncesinde, müzikal yeteneklerinin geliştirilmesi ya da müzik eğitimi aracılığıyla diğer becerilerinin geliştirilmesi üzerine yoğunlaşmak, çocuğun gelişimini olumlu yönde etkileyecektir.

Müzik, etkili ve kalıcı öğrenme sağlayan önemli bir eğitim aracı olarak

kullanılabilmektedir. Bu yüzden okul öncesi eğitimde müziğin etkin kullanımının tüm gelişim alanlarına olumlu katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

2.2.1. Öz Bakım Becerilerine Etkisi

Genellikle 2 yaşa kadar, motor olgunluk düzeyleri yeterli seviyeye gelmediği için çocuklar, bu beceriler için yetişkinlerden yardım almaktadır. Ancak 3 yaşa gelindiğinde artık bazı becerilerin yetişkin yardımı olmadan yapılması için desteklenmesi gerekmektedir. Bu becerilerin kazandırılması sürecinde, şarkılarla bilgi edinme ya da şarkılarla dramatize edilerek çocuğa hem kalıcı hem de eğlenceli bir beceri kazandırma süreci yaşatılmış olur (Darıca, 2011: 51).

Bu becerilere, el yıkama, tuvalet alışkanlığı, kıyafetlerini giyip çıkarma, yemek yeme gibi örnekler verilebilir. Okul öncesinde kullanılan şarkılarda da elleri yıkamak, diş fırçalamak gibi konulara yer verildiği görülmektedir.

Bu becerilere yönelik şarkıların drama şeklinde verilmesi ya da şarkı bestelemek gibi yöntemlerin kullanılmasının eğitim ve öğretimi kolaylaştıracağı düşünülmektedir.

2.2.2. Bilişsel Gelişime Etkisi

Biliş, bireylerin anlama ve öğrenmeyle ilgili bütün becerilerinin ortak ismidir. Bilişsel (zihinsel) gelişim ise bireyin kendisini, çevresini, dünya ve evreni algılama anlama becerisini kazanma sürecidir. Bilişsel gelişim; algılama, düşünme, eleştirme, sorun çözme, akıl yürütme gibi zihinsel becerilerin gelişimini kapsar (İlgar ve Coşkun, 2006, Akt. Ceylan, 2012: 34-35).

Bilişsel gelişim; Piaget' e göre beyin ve sinir sisteminin olgunlaşmasıyla bireyin çevresine adapte olmasına yardımcı olan deneyimlerinin bir bileşimidir (Bayhan ve Artan, 2011: 37).

Bilişsel gelişim; bebeklikten yetişkinliğe kadar, bireyin çevreyi, dünyayı anlama yollarının daha karmaşık ve etkili hale gelmesi sürecidir. Daha karmaşık hale getirir çünkü çocuklar sürekli anlam ararlar. Konuşmaya başladıkları andan itibaren sürekli soru sormaya başlarlar. Daha çok gündelik ve basit sorular sorsalar da bir yetişkin gibi,

hatta yetişkinlerin kendilerine sorabilecekleri ya onların da kafalarını karıştıracak, insanın varoluşu ile ilgili sorular da sorarlar. Çocuklar doğası gereği sürekli merak eder, öğrenmek ve keşfetmek ister. Onların bu sezgi ve dürtüleri sanat etkinliklerinde de devam eder. Onların bu dürtülerini harekete geçirecek olan sanatsal etkinlikler onların bilişsel gelişimlerini etkileyen önemli etkinlikler olarak görülür. Bu yüzden onların bu merak ve dürtülerini sanat yoluyla geliştirmek ve desteklemek bilişsel gelişimlerine katkı sağlayacaktır (Artut, 2010: 39).

Bilişsel gelişim sürecini henüz tamamlamamış olan ilk çocukluk döneminde (2-6 yaş) müzik, çocuğun zihninde kalıcı izler bırakmaktadır. Bu izleri, oyunların, hikâye ve öykülerin içine katarak veya tartım, çalgı ve ses eğitimi vererek bırakabiliriz. Ayrıca bu zamana kadar yapılan araştırmalara bakıldığında çocuğun zekâ ve beyin gelişimini olumlu etkileyen en önemli faktörlerden birinin müzik olduğu düşünülmektedir.

2.2.3. Sosyal-Duygusal Gelişime Etkisi

Sosyal gelişim; çocuğun, grubun bir üyesi olarak büyüme ve gelişmesidir. Kendilerini en iyi şekilde ifade edebilecekleri müziksel faaliyetlere katılması, bu faaliyetleri kendilerine uygun bir gruba gerçekleştirmesi sosyalleşmesi için oldukça faydalı olacaktır.

Çocuklar çevresindeki insanlarla birlikte şarkı söylerken kendini denetleme ve kontrol etmeyi öğrenirler. Bulunduğu gruba uyum sağlamaya çalışır ve böylece birlikte hareket etme becerisini içselleştirmeye başlar (Kaya, 2011: 38).

Örneğin; gruba yapılan bir koro çalışması esnasında, kendine olan özgüvenini artıracak, çalışmayı daha eğlenceli hale getirecek hatta sesini kullanmayı keşfedecek aynı zamanda gruba uyum sağlama, iş birliği gibi sosyal beceriler kazanmasında etkili olacaktır.

Çalgı eğitimi alan bir çocuğun psiko-motor özellikleri ve kas gelişimleri de olumlu yönde etkilenmektedir. Bu çalışmaların birlikte yapılması da bireyin iletişim becerilerinin gelişmesine, toplum içerisinde daha rahat sosyalleşebilmesine katkı sağlar. Duygusal gelişim ise; çocuğun duygularında gözlenen gelişmelerdir. İnsan olmanın en önemli unsurlarından olan duygular, kişilik özelliklerine, çevreye göre değişen

durumlardır. Her insan duygularını farklı şekillerde ifade ederler. Müzik de bu ifade biçimlerinden birisidir. Müzik ile olumsuz duyguları olumluya çevirmek de mümkündür. Örneğin saldırgan bir çocuğu müzikle sakinleştirmek, çekingen bir çocuğu etkinliklerin içine çekmek müzikle çok daha kolay olabilmektedir (Bayhan ve Artan, 2011: 217; Özel, 2017: 27-28).

2.2.4. Dil Gelişimine Etkisi

Okul öncesi dönemdeki çocuklar ilk deneyimlerini müzik ve müzik etkinlikleri ile yaşarlar. Şarkı söylemek, müzikli oyunlar oynamak, tekerleme gibi müzik eşliğinde yapılan çeşitli etkinler çocukların dil gelişimine büyük katkı yapmaktadır. Doğdukları andan itibaren duydukları ninniler de onların kelime dağarcığını geliştirmektedir. Yaşamın daha ileriki dönemlerinde çocuk doğal bir şekilde kelime haznesini geliştirir. Çevresinde konuşulanlar, dinlediği şarkılar onun kelime haznesine katkı sağlar (Uçar, 2011: 48).

Çocuklar şarkı söylerken, dinlediği müziğe eşlik ederken kelimeleri kullanırlar. Müzik etkinlikleri ile çocuklardaki konuşma bozuklukları, yöresel ağız farklılıkları giderilebilmekte ve kelime dağarcığı geliştirilerek doğru ve güzel konuşma becerisi kazandırılabilir (Yıldız, 2002, Akt. Uçar, 2011: 48).

Çocukların yaşamlarının büyük bir kısmı, onların karşılıklı iletişim kurma becerilerine bağlıdır. Sosyal gelişimi de etkileyen dil gelişimini desteklemek için; özellikle okul öncesinde dinleme ve konuşma becerilerinin gelişmesine yönelik etkinliklerle desteklenmelidir (Darıca, 2011: 37).

Okul öncesinde müzikle, özellikle şarkılarla birçok değer ve kavram öğretimi sağlamak mümkün olmaktadır. O halde müzik faaliyetleri yoluyla çocukların konuşma bozuklukları, şive farklılıkları giderilebilir, kelime hazneleri genişletilebilir, doğru ve güzel konuşma becerileri kazandırılabilir demek de mümkündür. Okul öncesinde bulunan çocukların sözel ifadelerini ritmik olarak ifade edebilmekte, tekerlemelerle müzikal gelişimini desteklemekte, telaffuz becerilerini geliştirmekte olduğu gözlenmektedir. Bu yüzden okul öncesinde müziğin vazgeçilmez bir unsur olduğu düşünülmektedir (Özel, 2017: 27-28).

2.3. PROBLEM CÜMLESİ

Örneklem grubunda bulunan okul öncesi eğitim kurumlarında, materyal olarak şarkının kullanılma durumu nasıldır?

Alt problemler:

1. Araştırmaya katılan eğitimcilerin mesleki deneyimleri nasıldır?
2. Araştırmaya katılan eğitimcilerin şarkı öğretiminde kullandıkları yöntemler ve şarkı seçimlerindeki kriterler nelerdir?
3. Araştırmaya katılan eğitimcilerin şarkı eğitim ve öğretimi hakkındaki görüşleri nelerdir?

2.4. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı; Trabzon ili örnekleminden yola çıkarak, okul öncesi eğitim veren kurumlarda, eğitim materyali olarak şarkının kullanımını tespit etmektir.

2.5. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu çalışmada, çocuklar için kritik bir dönem olan okul öncesi eğitimde şarkının önemine dikkat çekmek istenmiştir. Okul öncesi eğitimi veren öğretmenlerimizin, müzik öğretim yöntemlerine hâkim olmamaları ve kendilerini bu konuda yetersiz gördüklerinin tespit edilmesinden ötürü onlara önerilerde bulunmak, ileride okul öncesi kurumlarda öğretilen şarkılarla ilgili yapılacak araştırmalara kaynaklık etmesi açısından önemli görülmektedir.

2.6. SAYILTILAR

Örneklem evreni temsil etmektedir.

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan, Trabzon ili okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin, uygulanan görüşme formu sorularına samimi cevaplar vermişlerdir.

2.7. SINIRLILIKLAR

Trabzon ilinde bulunan kurumlara öncelikle yüz yüze görüşme yapılmak istenmiştir, ancak öğretmenlerimizin bir kısmının araştırmaya katılmak istememeleri araştırmayı kısıtlamıştır. Yüz yüze görüşme yapılamayan öğretmenlerimize telefon ya da mail yoluyla ulaşılmaya çalışılmıştır. Ancak telefonla ya da mail yoluyla öğretmenlerimizin birçoğuna ulaşılamaması ve ulaşılanlardan ise araştırmaya katılmak istemeyenlerin oluşu tezin gidişatını zorlaştırmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Tezin bu bölümünde, yapılan çalışmada verileri elde etmek için kullanılan yöntem ve teknikler açıklanmıştır.

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu ve literatür tarama yöntemlerinin kullanılarak hazırlanmış, elde edilen veriler Microsoft Excel programı ile analiz edilmiştir. Bu araştırma ile örneklemden yola çıkarak, okul öncesi kurumlardaki şarkı kullanımı için öneriler sunulmak amaçlanmaktadır.

3.2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini okul öncesi kurumlar, örneklemini ise Trabzon ili oluşturmaktadır.

3.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Veriler elde etmek için, okul öncesi dönem genel eğitimi, müzik eğitimi ile ilgili,

tez, kitap, makale, dergi gibi yayınlardan yararlanılmış, Trabzon ili okul öncesi öğretmenlerine uygulanmış olan görüşme formu verileri incelenmiştir.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Bu araştırma yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen verilere dayanmaktadır. Veriler analiz edilirken;

- Okul öncesi dönemde verilen genel eğitim,
- Okul öncesi müzik eğitiminde benimsenen yaklaşımlar ve kullanılan yöntemler,
- Okul öncesi müzik eğitiminde şarkının yerine dikkat edilmiştir.

Toplam 18 soru ve 50 katılımcı ile gerçekleştirilmiş olan yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilmiş veriler, Microsoft Excel Programı ile analiz edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Çalışma kapsamında, Trabzon ilinde bulunan 130 okul öncesi kurumdan yaklaşık olarak 100 kuruma ulaşılmış, ulaşılan kurumlardan 50 öğretmenle görüşme yapılmıştır.

Tezin bu bölümünde, görüşülen öğretmenlere uygulanan anket sonucu ulaşılan sonuçlar incelenmektedir. Öncelikle araştırmaya katılmış olan öğretmenlerimizin demografik özellikleri, mesleki deneyimleri ve şarkı kullanımında seçtikleri yöntemler, seçim kriterleri incelenmiştir. Ardından öğretmenlerin kullandıkları şarkılar konularına ritim kalıplarına ve ses aralığına göre incelenmiştir.

4.1. DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER

Tablo1:Mezun Olunan Üniversitelerin Fakülteleire Göre Dağılımı

Öğretmen	Üniversite	Fakülte	Yüzde %
8	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Fatih Eğitim Fakültesi	%16
3		Giresun Eğitim Fakültesi	%6
15	Eskişehir Anadolu Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	%30
7		Açık Öğretim Fakültesi	%14
5	Gazi Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	%10
4	19 Mayıs Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	%8
2	Hacettepe Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	%4
1	Giresun Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	%2
1	Plato Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	%2
1	Olgunlaşma Enstitüsü		%2
3	Kız Meslek-Anadolu Meslek Lisesi		%6

Bu tabloda görüşme yapılan öğretmenlerin mezun oldukları üniversiteler görülmektedir. Buna göre görüşme yapılan öğretmenlerin %22'si Karadeniz Teknik Üniversitesi, %44'ü Anadolu Üniversitesi, %10'u Gazi Üniversitesi, %8'i 19 Mayıs Üniversitesi, %4'ü Hacettepe Üniversitesi, %2'si Giresun Üniversitesi, %2'si Plato Üniversitesi mezunudur. Kalan %8'lik dilimdeki öğretmenlerin %2'si Olgunlaşma Enstitüsü iken %6'lık dilimde yer alanların meslek lisesi mezunu olduğu görülmektedir.

Tabloya bakıldığında, araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmenlerin

çoğunlukla Anadolu Üniversitesi mezunu olduğu görülmektedir. (Fakülteler bilgi amaçlı verilmiş olup ayrıca yüzde hesaplaması yapılmamıştır).

Tablo 1'e bakıldığında, görüşme yapılan öğretmenlerin çoğunluğunun Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nden, onu takiben Trabzon Karadeniz Teknik Üniversitesi'nden mezun oldukları görülmüştür. Öğretmenlerin mezun oldukları üniversitenin kullandıkları şarkılarla arasında bir ilişki bulunamamıştır.

Tablo1.1.:Mezun Olunan Bölüme Göre Dağılımı

Öğretmen	Üniversite	Fakülte	Bölüm	Yüzde %
8	Karadeniz Teknik Üniversitesi	FatihEğitim Fakültesi	Okul öncesi Öğretmenliği	%16
2		Giresun Eğitim Fakültesi	Anaokulu Öğretmenliği	%4
1		Giresun Eğitim Fakültesi	Okul öncesi Öğretmenliği	%2
14	Eskişehir Anadolu Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	Okul öncesi Öğretmenliği	%28
6		Açık Öğretim Fakültesi	Okul öncesi Öğretmenliği	%12
1		Açık Öğretim Fakültesi	Sosyal hizmetler bölümü	%2
1		Eğitim Fakültesi	Çocuk gelişimi bölümü	%2
4	Gazi Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	Okul öncesi Öğretmenliği	%8
1	19 Mayıs Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	Çocuk gelişimi bölümü	%2
3		Eğitim Fakültesi	Okul öncesi Öğretmenliği	%6
1		Eğitim Fakültesi	Çocuk gelişimi bölümü	%2
2	Hacettepe Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	Okul öncesi Öğretmenliği	%4
1	Giresun Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	Çocuk gelişimi	%2
1	Plato Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	Çocuk Gelişimi	%2

Öğretmen	Üniversite	Fakülte	Bölüm	Yüzde %
1	Olgunlaşma Enstitüsü		Çocuk Gelişimi	%2
3	Kız Meslek-Anadolu Meslek Lisesi		Çocuk Gelişimi	%6

Bu tabloda, öğretmenlerin mezun oldukları okullara göre hangi bölümlerden mezun olduğu gösterilmiştir. Tablo1.1.'e göre; %76'sının okul öncesi öğretmenliği, %18'inin çocuk gelişimi, %4'ünün anaokulu öğretmenliği, %2'sinin de sosyal hizmetler bölümlerinden mezun oldukları görülmektedir.

Tablo 1 ve Tablo 1.1'den çıkan sonuçlar doğrultusunda, okul öncesi kurumlara öğretmen yetiştiren kurumların, müzik eğitimi konusuna biraz daha ağırlık vermesi, kendilerini bu alanda yetersiz gören öğretmenlerimizin Orff eğitimleri gibi okul öncesi eğitim seminerlerine katılmaları ve eğer mümkünse çevrelerinde bulunan müzik öğretmenlerinden yardım almaları önerilmektedir.

Tablo2: Mezun Olma Aralığı

Mezuniyet Yılı	Sayı	Yüzde %
2000 öncesi	9	%18
2001-2005	11	%22
2006-2010	20	%40
2011-2015	8	%16
2016 ve sonrası	2	%4

Tablo-2'de araştırma dahilinde öğretmenlerin hangi yıllar arasında mezun oldukları incelenmiştir. Tabloya göre; öğretmenlerin %40'ı 2006-2010, %22'si 2001-2005, %18'i 2000 öncesi, %16'sı 2011-2015, %4'ü 2016 ve sonrasında mezun olmuştur.

Yüzdelere bakıldığında büyük çoğunluğun 2006-2010 yılları ve 2001-2005 yılları arasında mezun olduklarını göstermektedir.

Tablo.2' de öğretmenlerin mezun oldukları yıl aralığı verilmiştir. Buna göre büyük çoğunluğun 2001 ve 2010 yılları aralığında mezun oldukları gözlenmiştir.

Mezuniyet yılının şarkı öğretimi ile doğrudan bir ilişkisinin olmadığı düşünülse de deneyimin eğitim ve öğretimde muhakkak ki bir etkisi olacaktır.

Tablo3:Okul Öncesi Kurumlarda Çalışma Yıllarının Dağılımı

Deneyim Yılı	Sayı	Yüzde %
0-5 yıl	5	%10
6-10 yıl	17	%34
11-15 yıl	19	%38
16-20 yıl	3	%6
21 yıl ve üzeri	6	%12

Tablo-3’de öğretmenlerin okul öncesi kurumlardaki deneyimlerini gözlemlemek amacıyla, çalıştıkları yıl dağılımı verilmiştir. Buna göre; %38’i 11-15, %34’ü 6-10, %12’si 21 ve üzeri, %10’u 0-5, %6’sının 16-20 yıl aralığında deneyimleri olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamında bulunan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun 10 yıldan fazla deneyimlerinin olduğu görülmektedir.

Tablo4: Bulunduğu Kurumdaki Çalışma Yılları Dağılımı

	Sayı	Yüzde %
0-5 yıl	30	%60
6-10 yıl	10	%20
11-15 yıl	6	%12
16-20 yıl	3	%6
21 yıl ve üzeri	1	%2

Tablo-4’de öğretmenlerin şu anda görevde bulundukları kurumdaki çalışma yılları verilmiştir. Tabloya göre; %60’ı 0-5 yıl, %20’si 6-10 yıl, %12’sinin 11-15 yıl, %6’sının 16-20 yıl ve %2’sinin 21 yıl ve üzerinde aynı kurumda görev yaptığı görülmektedir.

Bu tabloda öğretmenlerimizin, şu anda bulundukları kurumdaki görev yıllarınabakılmıştır. Tabloya göre örnekleme bulunan öğretmenlerimizin, %38’i 11-15 yıl ve %34’ü 6-10 yıl aralığında aynı kurumda çalıştıklarını söylemiştir. Toplamda örneklem grubunun %72’sinin 6 yıldan 15 yıla kadar aynı kurumda görev yaptığı

görülmüştür. Aynı kurumda uzun süre çalışmak ve şarkı öğretimi arasında ilişki kurulamamıştır.

Tablo17:Öğrenci Aidatlarının Aylık Dağılımı

	Sayı	Yüzde %
25-150 TL	26	%52
151-350 TL	7	%14
351-550 TL	2	%4
551-1000 TL	8	%16
1000 TL Üstü	1	%2
Bilgin yok	6	%12

Tablo-17’de örnekleme oluşturan kurumlardaki öğrencilerden alınan aylık ücretlerin dağılımı gösterilmiştir. Tabloya göre; %52’sinin 25-150 TL, %14’ünün 151-350 TL, %4’ünün 351-550 TL, %16’nın 551-1000TL, %2’sinin 1000 TL üstünde aylık ücret istedikleri, %52’lik kısmı oluşturan okulların ilköğretim, ortaokul ya da liseye bağlı olarak açılmış devlet kurumlarının oluşturduğu gözlemlenmiştir. Öğretmenlerin %12’sinin ücret hakkında bilgi sahibi olmadıkları gözlemlenmiştir.

Kurumlarda yarım gün ve tam gün olarak ikili eğitim verildiği için birden fazla fiyat aralığına giren kurumlar bulunmaktadır. Ayrıca, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere eğitim veren özel eğitim anasınıflarında öğrenci velisinden hiçbir ücret talep edilmemekte eğitim tamamen ücretsiz olarak verilmektedir.

Tablo 17’de araştırma kapsamındaki okul öncesi kurumların aylık öğrenim bedelleri incelenmiştir. Milli eğitime bağlı kurumların, öğretim saatlerinde değişikliklerinden ötürü farklılık gösterdiği ama özel kurumlara göre çok daha uygun fiyatlar olduğu gözlemlenmiştir. Öğretmenlerimizin %12’sinin fiyat konusunda bilgi sahibi olmadıkları görülmüştür. Ayrıca araştırma kapsamında bulunan ve sadece özel gereksinim ihtiyacı olan çocuklara eğitim veren özel eğitim anasınıfında, bu kurumlarda öğrencilerin bütün ihtiyacının devlet tarafından karşılandığı tamamen ücretsiz olduğu gözlemlenmiştir.

4.2. BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

“Araştırmaya katılan eğitimcilerin mesleki deneyimleri nasıldır?” alt problemine ait bilgiler aşağıda verilen tablolarda incelenmiştir.

Tablo5:Müzik Geçmişi ile İlgili Dağılım

	Sayı	Yüzde %
Yok	45	%90
Amatör	1	%2
Enstrüman Çalıyorum	4	%8

Tablo-5’de, araştırma kapsamındaki öğretmenlerin müzik geçmişleri incelenmiştir. Tabloya göre, %90’ının okulda aldıkları eğitim dışında müzikle ilgili herhangi bir geçmişinin bulunmadığı, %8’inin enstrüman çaldığı (%4’ü org, %2’si ud, %2’si keman), %2’sinin ise amatör olarak ilgilendiği gözlemlenmiştir.

Tablo 5’de öğretmenlerimizin müzik ile ilgili geçmişleri araştırılmış ve araştırmanın örneklemini oluşturan gruptaki öğretmenlerin çok küçük bir kısmı dışında, okulda aldıkları müzik eğitimi haricinde bir müzik geçmişi olmadığı anlaşılmıştır. Öğretmenlerimizin görüşleri, okulda aldıkları müzik eğitiminin yeterli olmadığı, meslek hayatına geçtiklerinde özellikle enstrüman çalamamanın eksikliğini yaşadıkları konusunda ortak noktada buluşmuştur. Müziğe karşı özel ilgisi ya da yeteneği olan öğretmenlerimizin dışında kalanların hepsi aynı görüşleri ifade etmiştir.

Tablo 9: Şarkı Öğretirken Kullanılan Yöntemlerin Dağılımı

Kullanılan Yöntem	Kullanılma Sayısı	Katılımcı Eğitimci Sayısı
Dans-Oyun	20	50
Dinlet-Tekrar-Dinlet	39	50
Birlikte Söyleme	29	50
Gizil Öğrenme (Kulak Dolgunluğu)	8	50

Tablo-9’da öğretmenlerin şarkıları öğretirken hangi yöntemlerden yararlandıkları incelenmiştir. Tabloya göre; 50 eğitimciden 20’si dans-oyunla birlikte, 50 eğitimciden 39’ unun dinlet-tekrar-dinlet yöntemi ile 50 eğitimciden 29’ unun

birlikte söyleme, 50 eğitimciden 8'inin ise gizil öğrenme yöntemlerinden yararlanarak şarkı öğretimi yaptıkları görülmüştür.

Buna göre en çok kullanılan yöntemlerin dinletip tekrar ettirilerek ve birlikte söyleyerek olduğu görülmüştür.

Tablo 9'da öğretmenlerin şarkıları öğretirken hangi yöntemleri kullandıkları incelenmiştir. Öğretmenlerin tek bir yöntemle sınırlı kalmadıkları ama daha çok önce dinletip söyledikten sonra gün içinde tekrar dinleterek şarkı öğretimi yaptıkları görülmüştür. Bunun dışında çocukların en çok hep birlikte söylediklerinde bu etkinlikleri daha çok sevdikleri gözlenmiştir.

Tablo 11: Okul Öncesi Çağı Çocuklarda Şarkı Öğretiminin Zorunlu Verilmesi Hakkındaki Algıların Dağılımı

	Sayı	Yüzde %
Olmalı	27	%54
Olmamalı	3	%6
Kararsızım	2	%4
Gerekli Ama Zorunluluk Olmamalı	18	%36

Tablo-11'de öğretmenlerin, okul öncesi çağında şarkı öğretiminin zorunlu olması konusundaki algıları incelenmiştir. Tabloya göre öğretmenlerin %54'ü zorunlu olması gerektiğini savunurken, %36'sının gerekli gördüğü ama zorunlu tutulması gerektiği görüşünde oldukları görülmüştür. Öğretmenlerin %6'sı zorunlu olmamalı derken, %4'ü kararsız kalmıştır.

Tablo 11'de, okul öncesi kurumlarında şarkı öğretiminin zorunlu olup olmaması hakkında öğretmenlerin görüşleri incelenmiştir. Öğretmenlerin %90'ı olması gerektiğini savunurken, bu %90'lık dilimin %36'sı okul öncesinde şarkı öğretiminin kesinlikle olması gerektiği ama bunun zorunluluk olarak gösterilmemesi gerektiği her öğrenci grubunda değişiklik görülebileceğini savunmuştur.

Tablo12:Okul Öncesi Çağı Çocuklarda Şarkı Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Dağılımı

	Sayı	Yüzde %
İsteksizlik-Dikkat Eksikliği	24	%48
Utangaçlık	2	%4
Telaffuz	6	%12
Sorunla Karşılaşmadım	18	%36

Tablo-12’de öğretmenlerin şarkı öğretimi sırasında karşılaştıkları sorunlar incelenmiştir.Araştırmanın örneklemini oluşturan grubun %36’sı sorunla karşılaşmadığını söylerken, %48’inin öğrencilerin isteksizlik ya da dikkat eksikliği yaşadığı durumlarda zorlandıklarını, %12’sinin yaş aralığından dolayı öğrencilerin telaffuz sıkıntısı yaşadığını ve %4’ünün de utangaç öğrencilerin olmasından kaynaklı sorun yaşadığı gözlenmiştir.

Araştırmanın örneklemini oluşturan grubun buradaki sorunlar dışında, kendilerini müzikal açıdan yetersiz gördükleri, enstrüman çalamıyor olmalarının büyük bir eksiklik yarattığı ve çoğu sınıflarda yeterli donanıma sahip olamadıkları görüşlerine sahip oldukları gözlemlenmiştir.

Tablo 12’de öğretmenlerin şarkı öğretimi sırasında karşılaştıkları sorunlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Öğretmenlerimizin büyük çoğunluğu, çocukların isteksiz olduğu zamanlarda sorun yaşadıklarını söylerken, kalanların çoğunluğu sorun yaşamadığını söylemiştir.

Bunların dışında kalan utangaçlık ve telaffuzla ilgili sorunlarla çok karşılaşmadığı görülmüştür. Bunun sebebi olarak; çocukların yaşlarına, dil gelişimine uygun şarkıların seçilmesi, isteksiz oldukları zamanlarda onları zorlamadıkları için bu sorunlarla çok fazla karşılaşmadığı düşünülmektedir.

Tablo16:Okul Öncesi Kurumlara Müzik Öğretmeni Alınması Konusundaki Algıların Dağılımı

	Sayı	Yüzde %
Evet	23	%46
Hayır	12	%24
Çalgı Çalması Açısından Olmalı	15	%30

Tablo-16’da okul öncesi öğretmenlerinin müzik öğretmenine ihtiyaç duyup duymadıkları incelenmiştir. Öğretmenlerin %46’sının olması gerektiği, %30’un sadece çalgı desteği olarak gelmesi gerektiği ve %24’ününse müzik öğretmeni ihtiyacı olmadıkları görüşlerine sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

Toplamda %76’lık kısmı oluşturan grubun çoğunluğu müzik öğretmenine ihtiyaç duymaktadır. %30’u sadece çalgı çalması açısından gerekli görse de %46’lık kısım kendisini müzik alanında yeterli görmemekte, alanında uzman biriyle iş birliği içindeyken çok daha faydalı olacaklarını düşünmektedirler.

Müzik öğretmeni ihtiyacı duymayan %24’lük kısım, okul öncesi öğretmenlerinin aldıkları müzik eğitimi yeterli görmediklerini ve bu eksikliğin fakültelerdeki iyleştirmelerle giderilebileceği ve ihtiyaç duymasalar da dil öğretimi için faydalı olarsa müzik branş öğretmenlerinin haftanın belirli birkaç gününde destek amaçlı gelmelerinin faydalı olabileceği görüşünü savunmaktadırlar.

Tablo 16’da öğretmenlerimize müzik öğretmeni ihtiyacı duyup duymadıkları sorusuna cevap aranmıştır. %24’lük kısmı müzik öğretmeni desteğine ihtiyaç duymadıklarını söylemişlerdir. Kalan %76’lık dilimdeki öğretmenlerimiz okul öncesi kurumlarda müzik öğretmenin gerekli olduğunu düşünüyorsa da bu dilimdeki öğretmenlerimizin %30’u sadece çalgı çalması açısından ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir.

4.3. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

“Araştırmaya katılan eğitimcilerin şarkı öğretiminde kullandıkları yöntemler ve şarkı seçimlerindeki kriterler nelerdir?” alt problemine ait bilgiler aşağıda verilen tablolarda incelenmiştir.

Tablo6:Derste Kullanacağınız Şarkılara Ulaşma Durumlarının Dağılımı

Kullanılan Kaynak	Kullanılma Sayısı	Katılımcı Eğitimci Sayısı
İnternet	46	50
Kitap	22	50
Ezber	5	50
Okuldan Kalan Dokümanlar	12	50

Tablo-6’da öğretmenlerin derste kullandıkları şarkılara nasıl ulaştıkları incelenmiş, çoğunluğun birden fazla kaynak kullandığı gözlenmiştir.

Tabloya göre; 50 eğitimden 46’ sının internet, 22’sinin kitap, 5’inin ezberinde olan şarkılar, 12’sinin ise okulda öğrendiği ve arşivlediği dokümanlardan yararlandığı görülmektedir.

Tabloda bulunan seçenekler dışında öğretmenlerin zaman zaman doğaçlama yaptıkları, meslektaşları ile sosyal medyalar aracılığı ile iletişim kurarak paylaşım yaptıkları gözlemlenmiştir.

Tablo 6’da öğretmenlerimizin derste öğrettikleri şarkıları nereden ulaştıkları incelenmiştir. Sadece bir kaynakla sınırlı kalmayıp birden fazla kaynak kullandıkları tespit edilmiştir. Ama yine de en çok tercih edilen kaynağın internet olduğu saptanmıştır. İnternet dışında, kitap dergi gibi okul öncesi ile ilgili yayınlardan, okul hayatlarında aldıkları müzik eğitiminden kalan dokümanlarından yararlandıkları gözlenmiştir.

Tablo7:Şarkı Seçimlerindeki Algıların Dağılımı

Seçim Kriteri	Kriterin Dikkate Alınma Sayısı	Katılımcı Eğitimci Sayısı
Yaş Aralığı	25	50
İlgi Düzeyleri	27	50
Sözleri	19	50
Eğlenceli-Eğitici	22	50

Tablo-7’de öğretmenlerin şarkı seçimi yaparken göz önünde bulundurdıkları kriterler incelenmiş, birden fazla kriteri göz önünde bulundurdıkları gözlemlenmiştir.

Buna göre; 50 eğitimden 25’inin yaş aralığına, 27’sinin ilgi düzeylerine, 19’unun sözlerine, 22’sinin eğlenceli-eğitici olmasına dikkat etmektedir.

Bu tabloda öğretmelerin şarkı seçimlerini nasıl yaptıkları incelenmiştir. Tabloya bakıldığında seçimde en çok göz önüne alınan kriterin çocukların ilgi düzeyleri olduğu görülmüştür.

Tablo8:Bir Öğretim Dönemi İçinde Yaklaşık Olarak Öğretilen Şarkı Sayısının Dağılımı

	Sayı	Yüzde %
1-10	5	%10
11-20	16	%32
21-30	12	%24
31 ve daha fazla	17	%34

Tablo-8’de öğretmenlerin bir dönem içerisinde yaklaşık olarak kaç şarkı öğrettikleri incelenmiştir. Tabloya göre öğretmenlerin; %10’u 1-10, %32’si 11-20, %24’ü 21-30, %34’ü 31 ve daha fazla şarkı öğrettikleri gözlenmiştir.

Bu tabloda, bir dönem içinde yaklaşık olarak kaç şarkı öğrettikleri sorulmuştur. Tabloya göre öğretmenlerimizin %34’ünün 31’den daha fazla şarkı öğrettiği gözlenmiştir.

Tablo10:Şarkı Öğretiminin Dersin Kullanıldığı Aşamalarına Göre Dağılımı

	Sayı	Yüzde %
Giriş	3	%6
Etkinlik	14	%28
Dikkat Çekme	6	%12
Her Aşamasında	27	%54

Tablo-10’da dersin aşamalarına göre şarkı öğretiminin kullanılma durumu incelenmiştir. Tabloya göre öğretmenlerin %54’ü şarkı öğretimini dersin her aşamasında kullanırken, %28’inin etkinlik sırasında, %12’sinin dikkat çekme amacıyla, %6’sının da derse giriş kısmında kullandıkları gözlemlenmiştir.

Tablo 10’da şarkı öğretiminin, derslerin hangi aşamalarda kullanıldığı incelenmiştir. Tabloya bakıldığında öğretmenlerimizin büyük çoğunluğunun gün içinde her aşamada şarkıyı kullandıkları gözlenmiştir. Bunun dışında daha çok etkinliklerde ve etkinlikler arası geçişlerde, dikkatleri dağıldığında tekrar dikkat çekmek ve sabahları girişte onları toplamak için kullanıldığı görülmüştür.

4.4. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

“Araştırmaya katılan eğitimcilerin şarkı eğitim ve öğretimi hakkındaki görüşleri nelerdir?” alt problemine ait bilgiler aşağıda verilen tablolarda incelenmiştir.

Tablo13:Şarkıların Eğitim ve Öğretime Etkisi Hakkındaki Algıların Dağılımı

	Sayı	Yüzde %
Olumlu	50	%100
Olumsuz	0	%0

Tablo-13’de öğretmenlerin, şarkıların eğitim-öğretime etkisi üzerindeki algıları incelenmiştir. Tabloya göre öğretmenlerin hepsi, şarkıların eğitim-öğretime olumlu etkisi olduğunu düşündükleri görülmüştür. Şarkıların olumsuz etki yapacağını gözlemlemeseler de zekâ türüne göre olumsuz etkilerin ortaya çıkabileceği görüşü vurgulanmıştır.

Tablo 13’de öğretmenlerimizin hepsi, şarkıların çocuklar üzerinde olumlu etkisi olduğunu savunmakta, yine de zekâ ve ilgi düzeylerinin farklılıklarından dolayı fark etmeden olumsuz sonuçların da çıkabileceği görüşlerini savunmuşlardır.

Tablo14:Okul Öncesi Kurumlarda Ortak Bir Şarkı Repertuarı Oluşturulması Hakkındaki Algıların Dağılımı

	Sayı	Yüzde %
Olmalı	24	%48
Olmamalı	15	%30
Kararsızım	11	%22

Tablo-14’de öğretmenlerin ortak bir şarkı repertuarı oluşturulması konusundaki algıları incelenmiştir. Tabloya göre %48’inin olmalı dediği, %30’unun olmamalı dediği ortak bir repertuvara gerek duymadıkları, %22’sinin kararsız kaldıkları gözlenmiştir.

Bu tabloda, öğretmenlerin okul öncesi kurumlarda öğretilen şarkılarla ilgili ortak bir repertuarın oluşturulması hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Öğretmenlerimizin %48’i böyle bir repertuarın olmasının kaynakça için iyi olacağını, özellikle yeni

başlayan öğretmenlerimize kılavuz niteliğinde olabileceğini ama yine de sürekli güncellenmesi gerektiğini savunmaktadırlar. %30'luk kısımda kalan öğretmenlerimiz ise yeterince kaynakları olduğunu, zaten genellikle aynı şarkıları kullandıklarını bu yüzden böyle bir repertuvara ihtiyaç duymadıklarını söylemiş, kalan %22'lik dilimdeki öğretmenlerimiz ise kararsız kaldıklarını söylemişlerdir.

Tablo 15: Okul Öncesi Eğitimde Şarkının Yeri

Şarkının Yeri	Sayı	Katılımcı Eğitimci Sayısı
Gelişim Alanlarını Destekler	9	43
Öğretimi Kalıcı Hale Getirir	15	43
Öğretimi Eğlenceli Hale Getirir	19	43

Bu tabloda öğretmenlerimize sorulan “Okul öncesi eğitimde şarkının yeri hakkında ne söylemek istersiniz?” sorusuna verdikleri cevaplar incelenmiştir.

Elde edilen veriler incelendiğinde öğretmenlerimizden 43 tanesinin bu soruyu cevapladığı görülmüştür. Cevap veren öğretmenlerimizin hepsi şarkıların okul öncesinde çok önemli bir yere sahip olduğunu düşünmektedir.

Tabloya göre; cevap veren 43 öğretmenden 19'u öğretimi eğlenceli hale getirdiğini, 15'i öğretimi kalıcı hale getirdiğini, 9'u ise gelişim alanlarını desteklediğini söylemektedir.

4.5. ŞARKILARIN ANALİZİ

Araştırmada, Trabzon ili örnek alınarak okul öncesi kurumlarda öğretilen şarkıları analiz etmek amaçlanmıştır. Örneklem dahilinde bulunan öğretmenlere uygulanan görüşme formunda, öğrettikleri şarkılardan örnekler verilmesi istenmiştir. Elde edilen bulgular sonunda 120 tane şarkıya ulaşılmıştır.

Tezin bu bölümünde, ulaşılan 120 adet şarkının konularına göre, ritim kalıplarına göre ve ses aralığına göre tablo haline getirilerek incelenmiştir.

Tablo 18: Şarkıların Konularına Göre Dağılımı

KONUSU	FREKANS	YÜZDE
Hayvanlar	34	%28,4
Doğa-Mevsimler	19	%16
Değerler	18	%15
Yiyecekler-Nesneler	9	%7,5
Vatanseverlik	9	%7,5
Akrabalar-Arkadaşlar	6	%5
Sayılar-Renkler	5	%4,1
Masal-Çizgi Film Kahramanları	5	%4,1
Tekerlemeler	4	%3,3
Vücudumuz	4	%3,3
Meslekler	4	%3,3
Diğer (spor-ses taklit-yönler)	3	%2,5

Tablo 18’de şarkıların konularına göre dağılımları gözlemlenmiştir. Tabloya bakıldığında; %28.3333333333 oranla 34 adet hayvanlar, %15.8333333333 oranla 19adet doğa-mevsimler, %15 oranla 18 adet değerler konusunu içeren şarkıya ulaşılmıştır.

Kalan 46 adet şarkı; yiyecekler-nesneler, vatanseverlik, akrabalar-arkadaşlar, sayılar-renkler, masal-çizgi film kahramanları, tekerlemeler, vücudumuz, meslekler konusunu içermekte, kalan 3 şarkı ise; spor yapmak, yönleri anlatmak ve sesleri taklit etmek amaçlı kullanılmaktadır.

Tablo 19: Şarkıların Ritim Kalıplarına Göre Dağılımı

RİTİM KALIBI	FREKANS	YÜZDE
2/4	72	%60
4/4	34	%28
3/4	9	%7
2/2	1	%1
5/8	1	%1
6/8	1	%1
9/8	2	%2

Tablo 19’da şarkıların ritim kalıbına göre dağılımı incelenmektedir. Tabloya göre; 120 adet şarkıdan 72 tanesinin 2/4’lük, 34 tanesinin ise 4/4’lük, 9 tanesinin ise 3/4’lük, 1 tanesinin ise 2/2’lik kalıpta olduğu görülmüştür. Türk müziği kalıplarımız

olan 5/8, 6/8 ve 9/8 kalıplarının ise toplamda 4 adet olduğu görülmüştür.

Tablo 20: Şarkıların Ses Aralığına Göre Dağılımı

SES ARALIĞI	FREKANS	YÜZDE
2 ses	5	%4
3 ses	12	%10
4 ses	16	%13
5 ses	20	%17
6 ses	36	%30
7 ses	12	%10
8 ses	16	%13,5
9 ses	3	%2,5

Tablo 20’de kullanılan şarkıların ses aralığı incelenmiştir. Tabloya göre;kullanılan şarkılardan 36 tanesinin 6 ses, 20 tanesinin 5 ses, 16 tanesinin 4 ses, 16 tanesinin 8 ses, 12 tanesinin 3 ses, 12 tanesinin 7 ses, 5 tanesinin 2 ses, 3 tanesinin 9 ses aralığında olduğu görülmüştür.

Tabloda, örneklemde elde edilen 120 şarkının, daha çok 6 ses, 4 ses ve 8 ses aralıklarından oluştuğu görülmüştür.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada okul öncesi eğitimi veren kurumlarda öğretilen şarkıları belirlemek amacı temel alınmıştır. Bu temel doğrultusunda, Trabzon ili örneklem olarak seçilmiştir. Trabzon ilinde bulunan yaklaşık olarak 130 kurum ile, yüz yüze ve telefonla görüşülmeye çalışılmış ulaşılan 100 kurumun 50 tanesinden geri dönüt alınmıştır. Geri dönütlerden elde edilen veriler tablolastırılarak analiz edilmiştir.

Veriler sonucunda öğretmenlerin mezun oldukları bölümler incelendiğinde büyük çoğunluğunun okul öncesi öğretmenliği bölümünden mezun oldukları görülmektedir. Bu bölümden mezun olmalarının mesleki yeterlik olarak olumlu katkısı görülse de şarkı öğretiminde büyük bir katkısı bulunmamaktadır. Elde edilen verilerin geneline bakıldığında öğretmenlerin üniversitede aldıkları müzik eğitiminin yetersiz kaldığı, özellikle çalgı konusunda eksiklik yaşadıkları gözlenmiştir. Diğer bölümlerden mezun olan öğretmenlerimiz de aynı sorunu yaşadığından, bölüm farkı olmaksızın okul öncesi kurumlara öğretmen yetiştiren bölümlerde müzik eğitiminin, meslek hayatına geçtiklerinde öğretmenler için yetersiz kaldığı gözlemlenmiştir.

Öğretmenlerimiz okuldan kalan bilgi ve dokümanlarının üzerine kendi çabalarıyla yeni şeyler ekleseler bile müzik alanında bilgi eksiklikleri oldukları için doğruluğundan çok emin olamamaktadır.

Her ne meslekte olursa olsun deneyimler arttıkça alanımıza daha hâkim ve yetkin hale geliriz. Ancak çağımızda yaşanan hızlı gelişmeleri de takip etmeli yeniliklere açık olmalıyız. Daha deneyimli olan öğretmenlerimizin çoğunlukla artık şarkıları ezberden öğrettiği, yeni çıkanları ise internet aracılığıyla takip edip repertuarlarına kattıkları gözlenmiştir. Deneyim yılı daha az olan öğretmenlerimizde de idealistlikten kaynaklandığı düşünülen heyecan ve işini iyi yapma aşkı ile sürekli kendilerini yenilemeye çalıştıkları, kendileri ve öğrencileri için hep daha iyisini yapabilmek adına çabaladıkları gözlenmiştir.

Müzik ve eğitim yöntemleri çağımızda hızla ilerlemekte ve sürekli yenilenmektedir. Bu yüzden öğretmenlerimize, sürekli yenilikleri takip etmeleri, mümkünse hizmet içi ya da hizmet dışı eğitim ve müzikle ilgili seminerlere katılmaları, kendilerini yetersiz görmeden değişime açık olmaları önerilmektedir.

Okul öncesi öğretmenlerimizin müzik geçmişinin olması onların şarkı öğretirken bilgiye daha kolay ulaşması, şarkılara daha hâkim olacakları için öğretim kısmında kolaylık yaşayacakları, müzik konusunda daha özgüvenli olacakları düşünülmektedir. Okul öncesi çağı çocukların müziği ve şarkı söylemeyi ne kadar sevdiklerini göz önüne alarak bu kurumlarda görev yapan ve yapacak olan öğretmenlerimize, eğer mümkünse okulda aldıkları eğitim dışında da müzikle ilgilenmeleri ve yapabiliyorlarsa bir enstrüman çalmaları tavsiye edilmektedir.

Öğretmenlerimizin derste kullandıkları şarkılara ulaşmak için, internet, kitap, okul hayatından kalan dokümanları dışında, bu zamana kadar olan deneyimleri süresince ezberledikleri şarkılardan yararlandıkları, özellikle müziğe özel ilgisi olanların bol bol doğaçlama yaptıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerimiz genellikle meslektaşlarıyla iş birliği içinde çalıştıklarından dolayı kaynak paylaşımı da yapmaktadırlar.

Şarkı seçimi yaparken, hedef kitle çocuklar olduğundan ve onlara karşı daha hassas yaklaşmamız gerektiğinden, tek bir kritere göre öğretim gerçekleştirmek mümkün olmayacaktır. Öğretmenlerimiz de sadece tek bir kritere bağlı kalmamakta, aslında bütün açılardan inceleyip şarkılarını özenle seçmektedirler. Yine de hepsinin ağırlık verdiği özellikler açısından farklılıklar olduğu gözlenmiş, daha çok yaş aralığı ve çocukların ilgilerinin göz önüne aldığı görülmüştür.

Çocukların yaş aralığı itibariyle çok çabuk sıkıldıkları ve ilgilerinin hızla değiştiği bilinmektedir. Bu nedenle öğretmenlerimiz de şarkıları müzisyen gibi öğretmektense, onlara vermek istedikleri kavram ya da değeri verdikten sonra üzerinde çok durmadan yeni şarkılar öğretmeye devam etmektedirler.

Okul öncesi çağı çocuklara verilen eğitimde bireysel farklılıklar, onların ilgileri ve gelişim düzeyleri en öncelikli konular olduğu için öğretilen şarkıların sayısı her okul ve sınıf için değişiklik göstermektedir.

Özellikle okul öncesinde şarkılar eğitim aracı olarak kullanıldığından dolayı, önemli olanın çocukların şarkıları çok iyi öğrenmeleri değil şarkılar sayesinde eğlenerek öğrenmelerini sağlamak olmalıdır.

Şarkı öğretim yöntemlerine baktığımızda dinletip söyletmek ve birlikte söylemek dışında kalan yöntemler, bireysel farklılıklardan ötürü bu iki yönteme göre

daha az kullanıldığı görülmüştür. Öğrenci grubuna göre bu yöntemlerin değişiklik gösterebileceği, daha farklı yöntemlerin de kullanılabileceği grubun özelliklerini birden fazla yöntemin de kullanılabileceği düşünülmektedir. Kullanılacak yöntem ya da yöntemler, çocukların yaşları, ilgileri, algı düzeylerine göre değişecektir. Bu yüzden öğretmenin öğrencileri iyi tanımaları gerektiği ve her çocuğa hitap edebilecek yöntemleri kullanması gerekmektedir.

Şarkı öğretimi okul öncesi eğitim döneminde önemli bir araç olarak görülmektedir. Bu aracın dersin hangi aşamasında kullanılacağını ise öğretmenler belirlemektedir. Okul öncesi kurumlarda ayrıca müzik etkinlik saatleri bulunmaktadır. Müzik etkinlik saatleri dışında da herhangi bir aşamada, öğretmenlerimizin çoğunun da kullandığı gibi çocukların dikkatlerini çekmek, sıkıldıklarında onları tekrar toparlamak, etkinlikleri, oyunları ve öğretimi daha eğlenceli hale getirecektir.

Öğretmenlerimizin kullandıkları şarkılara çoğunluklu internet ve sosyal medyadan ulaştıkları, diğer meslektaşları ile paylaşımda bulundukları ama özellikle şarkıların öğretilmesi için kılavuz bir kitap olmadıkları görülmüştür. Öğretmenlerimize özellikle ilk yıllarında yardımcı olmaları, rehberlik edebilmesi açısından kılavuz niteliğinde bir repertuvar oluşturulmasının, onlara yardımcı olacağı ancak kılavuzun sürekli yenilebilir olmasının ise çok önemli olduğu düşünülmektedir.

Örneklem grubunda bulunan okul öncesi öğretmenlerimize göre, şarkılar öğretimi kalıcı ve eğlenceli hale getirmekte, çocukların gelişim alanlarını desteklemektedir.

Okul öncesi çağında müziğin önemli bir yeri vardır. Bu yüzden okul öncesi kurumlarda müzik eğitiminin daha iyi verilebilmesi, okul öncesi öğretmenlerimize yardımcı olabilmesi, varsa yetenekli öğrencileri keşfetmesi için, en azından haftanın belli günlerinde ya da günün belli saatlerinde müzik öğretmeni desteğinin öğretmenlerimizi de rahatlatacağı onlara destek olacağı düşünülmektedir.

Çalışmada öğretmenlerimizin, kullandıkları şarkılara nereden ulaştıkları, seçerken nelere dikkat ettikleri ve hangi öğretim yöntemlerini kullandıkları incelenmiştir. Uygulanan gözlem formunda öğrettikleri şarkılara örnekler vermesi istenmiş, elde edilen veriler sonunda 120 farklı şarkıya ulaşılmıştır.

Görüşme sonunda ulaşılan 120 şarkı; ritim kalıbı, konusu ve ses aralığına göre

alt başlıklar halinde incelenmiştir.

Konularına göre öğretilen şarkılarda; ağırlıklı olarak hayvanlar, doğa-mevsimler, değerler konusuna değinildiği görülmektedir. Bu konulara ağırlık verilmesinin doğru bir yaklaşım olduğu düşünülmekte, ancak sayılar, renkler, meslekler, akrabalar, temizlik, yiyecekler, nesneler gibi konulara ağırlık verilmesinin çocukların günlük yaşamlarını kolaylaştırması açısından önemli olduğu düşünüldüğünden daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Ayrıca, vatanseverlik konusuna çok fazla ağırlık verilmediği görülmüştür. Okul öncesi kurumlar, çocukların kendilerine ve topluma karşı sorumluluklarının bilincinde olan bireyler olması için hazırlayan kurumlardır. Bu yüzden; bu dönemde vatanseverlik duygusunu çocuklara aşılması gerektiği, bunun da şarkılar yoluyla yapılabileceği düşünülmektedir. Bunun için; çocukların ses aralıklarına, gelişim düzeylerine uygun olan marşlarımızın bu yaşlarda verilmeye başlanması gerektiği düşünülmektedir.

Ritim kalıplarına göre baktığımızda ise; kullanılan şarkıların büyük bir oranda 2/4' lük ritim kalıbına sahip oldukları görülmüştür. Daha çok Türk müziğimizde kullanılan 5/8, 6/8, 9/8 gibi aksak ritim kalıplarına çok yer verilmediği görülmektedir. Türk müziği kalıpları olarak bildiğimiz bu kalıpların daha az kullanılmasının sebebinin standart kalıplara oranla daha zor olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ancak çocuklara Türk kültürünü daha iyi anlaması, Türk müziğimizi benimseyebilmesi için yaşlarına uygun basitlikte, Türk müzik kalıplarımızın kullanıldığı eserlere daha çok yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kullanılan şarkıların ses aralıklarına baktığımızda da şarkıların daha çok 6 ses aralığına sahip oldukları görülmüştür. Çocukların gelişimsel özellikleri dikkate alındığında, kullanılan şarkıların ses aralığının çok geniş tutulmaması, 6 ses aralığına kadar çıkmasının yeterli olduğu düşünülmektedir. Çocukların ses genişliği 6 yaş öncesinde 6 sese kadarken 6 yaştan sonra 8 sese kadar çıkmaktadır. Bu nedenle şarkı seçimi yaparken çocukların yaş aralığı göz önüne alınmalı, ses aralığına dikkat edilmelidir.

Çocuklara şarkı öğretimi yaparken, onları zorlamak başarısızlık duygusunu ortaya çıkaracak belki de müzikten soğutacak ve isteksizlik yaratacaktır. Bu yüzden onları zorlamadan, ses aralıklarına uygun şarkılar seçilmelidir.

KAYNAKÇA

Tezler

Akpınar, U. (2009). “Suzuki Piano School Volume I” Okul Öncesi Dönem Piyano Eğitimine Başlangıç Metodunun Hedef ve Hedef Davranışlar Açısından İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Altaş, B. (2006). Anasınıfı Öğretmenlerinin Müzik Eğitimine Yönelik Algıladıkları Yeterlilikler ve Müzik Eğitimi Ortamına Yönelik Düşünceleri. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim bilimleri Enstitüsü.

Arıcı, İ. (2011). 2006 İlköğretim Müzik Programının Uzman ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. (Doktora Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim bilimleri Enstitüsü.

Asımoğlu, S. (2012). Yaratıcı Drama ve Orff Yaklaşımı Çerçevesinde Okul Öncesi Eğitimde Oyun Kavramı. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Avşalak, K. (2008). Okul Öncesi Dönem 60-72 Aylık Çocuklara Uygulanan Müzik Eğitiminin Kavram Gelişimi Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Aylaz, B. (2018). Okul Öncesi Dönemdeki Çocuklarda Müzik Eğitimi. (Yüksek Lisans Tezi). Adıyaman: Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Aysu, O. (2017). Finlandiya, Fransa, İngiltere ve Türkiye’de Okul Öncesi ve Zorunlu Eğitimde (İlkokul, Ortaokul ve Lise Kademeleri) Uygulanan Müzik Derslerinin Temel Boyutlarıyla İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Ceylan, F. (2012). Okul Öncesi Dönem İşitme Engellilerde Müzik Eğitimi ile Çocukların Gelişim Özellikleri Üzerine Terapötik Bir Çalışma. (Yüksek Lisans Tezi).İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Davun, B. (2009). Okul Öncesi Dönemde Etkinliklerle Desteklenmiş Sanat Eğitiminin Çocukların Estetik Beğeni Düzeylerine Etkisi (Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu Örneği). (Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Egüz, N. (1980). Ana Okuluna Giden Altı Yaş Çocuklarının Enstrüman Eğitimi. (Bilim Uzmanlığı Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi.

Ergüler, S. (2016). Okul Öncesi Eğitiminde Orff-Schulwerk Yaklaşımının Bale Alanında Eğitime, İcracılık ve Yaratıcılığa Olası Olumlu Yansımaları. (Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.

Gökmen, İ. (2016). Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Şarkıların Oyunlu-Oyunsuz Olarak Öğretiminin Karşılaştırılması. (Yüksek Lisans Tezi). Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Gölbaşı, E. (2013). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinliklerindeki Mesleki Yeterliliğinin Değerlendirilmesi. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Güçlü, N. (2009). Müzik Öğretmenlerinin Çocuk Şarkılarına Yönelik Görüşlerinin İlköğretim 6.Sınıf Müzik Öğretim Programı Kapsamında Değerlendirilmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

İçelli, E. (2006). İlköğretim Müzik Eğitiminin Değerlendirilmesi ve Bir Öneri. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kaya, D. N. (2011). 0-5 Yaş Arası Çocuklarda Müzikli Oyunların Gelişime Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kaynak, T. (2004). Okul Öncesi Çocuklara Yönelik Piyano Metotlarının İncelenerek Kullanılma Durumlarının Saptanması. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Kocamanoğlu, D. Ö. (2014). Öğrenme Merkezleri Kullanılarak Oluşturulan Bir Okul Öncesi Eğitim Sınıfında Çocukların Sanat Ürünlerinin İncelenmesi ve Estetik Yargılarının Belirlenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Koçyiğit, S. (2007). Farklı Ülkelerde Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Gelişimi. (Yüksek Lisans Tezi) Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Mertoğlu, E. (2002). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden 5-6 Yaş Grubundaki Çocukların Ritim (Tartım) Algılamalarının İncelenmesi. (Sanatta Yeterlik Tezi). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özbey, E. (2010). Okul Öncesi 6 Yaş Grubu Çocuklarının Öğrenme Performanslarının Artırılmasında Müzik Eğitiminin Bilişsel Süreçlerde Etkisinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özdemir Tuncer, D. (2012). Okul Öncesi Eğitiminde Dalcroze Yaklaşımı. (Doktora Tezi). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özel, S. (2017). Okul Öncesi Öğrencilerinin Müziksel Becerileri ve Uygulanan Müzik Eğitim-Öğretiminin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özelma, Y. (2010). İlköğretim Müzik Derslerinde Çok Sesli Şarkıların Yeri, Önemi ve Eğitim Müziği Çok Seslendirme Yaklaşımları. (Yüksek Lisans Tezi). Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Sümeli, F. (2015). Karşılaştırmalı Bir Çalışma: İstanbul İl Merkezinde Bulunan Üniversitelere ve Millî Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Fiziksel Ortamların İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul:Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Tunalı Özdemir, A. (2008). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Yeterlilikleri ile Duygusal Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Uçar, N. (2011). Müziğin Çocuk Gelişimi Üzerindeki Etkisinin Okul Öncesi Öğretmenlerinin Demografik Farklılıklarına Göre İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yaman Baydar, I. (2012). Okuma Becerisini Destekleyici Müzik Etkinliklerinin Çocukların Okuma Becerilerine Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yeşilyurt, Z. C. (2011). Çocukları Anaokuluna Devam Eden Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarından Beklentileri ve Kurumların Bu Beklentileri Karşılama Durumları. (Yüksek Lisans Tezi). Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yılmaz, E. (2006). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden 6 Yaş

Çocuklarının Sayı ve İşlem Kavramlarını Kazanmalarında Müzikli Oyun Etkinliklerinin Kullanılmasının Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yücesoy, G. (2011). İlköğretim Müzik Dersi Öğretmen Kılavuzlarında Yer Alan Öğretme-Öğrenme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Makale, Bildiri, Yönetmelik

Algan, G., Özkut, B. ve Kaya, S.Ö. (2012). “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Çocukların Annelerinin Müzik Eğitime Bakış Açısı”. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (27), 21-31.

Ezmeci, F. ve Akman, B. (2016). “Erken Çocukluk Döneminde Düşünme Becerileri ReggioEmilia Yaklaşımı ve High/Scope Programı”. Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi, 1 (1), 1-13.

Gürkan Öztürk, F. Ve Özkan, P. (2016). “Montessori Yönteminde Müzik ve Türkiye’de Montessori Anaokullarında Müzik Eğitimi Uygulamaları”. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 25 (3), 333-346.

Kaya, D. ve Gündüz, M. (2015). “Alternatif Eğitim ve Toplumsal Değişim Üzerindeki Etkisi: “Waldorf Okulları Örneği””. Milli Eğitim Dergisi, 45 (205), 5-25.

Koca, C. ve Ünal, F. (2018). “Türkiye’deki Bir Waldorf Anaokulunun Misyon, Vizyon ve Diğer Anaokullarından Farklı Yönlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi”. Akdeniz Üniversitesi Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – ENAD, 6 (3), 188.

Kotaman, H. (2009). “Okul Öncesi Eğitimde High Scope Modeli”. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 26 (26), 31-41.

Kotaman, H. (2009). “RudolfSteiner ve Waldorf Okulu”. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6 (1), 174-194.

Mutlu, B., Ergişi, A., Bütün Ayhan, A. Ve Aral, N. (2012). “Okul Öncesi Dönemde Montessori Eğitimi”. Ankara Üniversitesi ASB Dergisi, 1 (3), 113-128.

Oğuz, V. Ve Köksal Akyol, A. (2006) “Çocuk Eğitiminde Montessori Yaklaşımı”. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15 (1), 243-256.

Okul Öncesi Kurumları Yönetmeliği. (2006). T.C. Resmî Gazete, 26086, 20 Şubat 2006.

Oktay, A. (1990). “Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim”. Atatürk eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 2 (2), 151-160.

Pekdoğan, S. (2012). “ReggioEmilia Yaklaşımı Üzerine Bir Çalışma”. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim fakültesi dergisi, 12 (2), 237-246.

Polat, B. (2018). “Okul Öncesi Müzik Eğitiminin Önemi ve Eğitim Yöntemleri”. Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi, 4 (7), 52-64.

Temiz, E. (2006). “Okulöncesi Dönemde Müzik Eğitimi; Yaşanan Problemler ve Çözüm Önerileri”. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, 26-28 Nisan 2006. Denizli.

Tuğluk, M. N., Gündoğdu, K. ve Kaya, H. İ. (2006). “Okul Öncesi Eğitimde Montessori Yaklaşımı”. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, 0 (12), 167-174.

Kitaplar

Argun, Y. (2011). Okul Öncesi Dönemde Yaratıcılık ve Eğitimi. Ankara: Anı Yayıncılık.

Artut, K. (2010). Okul Öncesinde Resim Eğitimi. Ankara: Anı Yayıncılık.

Bayhan, P. ve Artan, İ. (2011). Çocuk Gelişimi ve Eğitimi. İstanbul: MORPA Kültür Yayınları Ltd. Ş.

Darıca, N. (2011). Okul Öncesi Eğitimcileri İçin Etkinlik Dünyası Uygulama Kitabı. İstanbul: MORPA Kültür Yayınları Ltd. Ş.

Dawson, D. Ve Acay, S. (1997). Müzik Öğretimi. Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu. (Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi- 06539 Bilkent).

Doğan, İ. (2012). Türk Eğitim Tarihinin Ana Evreleri. Ankara: Nobel akademik yayıncılık eğitim danışmanlık tic. Ltd. Şti., 2012.

Erkunt, N. (1986). Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Uygulamalı Çalışmalar. İstanbul: Esin Yayınevi.

Güven, İ. (2010). Türk Eğitim Tarihi. Ankara: Natural Yayınları.

Oktay, A. (2002). Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem. İstanbul: Epsilon Yayıncılık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti.

Önder, A. (2011). Okul Öncesi Çocukları İçin Eğitici Drama Uygulamaları. İstanbul: MORPA Kültür Yayınları Ltd. Ş.

Say, A. (2012). Müzik Sözlüğü. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı	Pelin KAYACI
Uyruğu	TC
Doğum tarihi ve yeri	02.12.1992-Karabük
E-posta	pelinguzel1992@hotmail.com

Eğitim Derecesi	Okul/Program	Mezuniyet Yılı
Lise	İMKB Safranbolu Güzel Sanatlar Lisesi/Müzik Bölümü	2010
Üniversite	Karabük Üniversitesi Safranbolu Fethi Toker Güzel Sanatlar Fakültesi/ Müzik Bölümü	2014
Yüksek Lisans	Adıyaman Üniversitesi Devlet Konservatuvarı/ Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı	2015-

İş Deneyimi, Yıl	Çalıştığı Yer	Görevi
2014-2015	Karabük Üniversitesi Safranbolu Fethi Toker Güzel Sanatlar Fakültesi/ Müzik Bölümü	Öğretim Elemanı
2015-2016	Adıyaman Üniversitesi Devlet Konservatuvarı/ Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı	Öğretim Elemanı
2017-2018	Safranbolu Halk Eğitim Merkezi	Usta Öğretici
2018-	Ardahan Hoçvan Hasköy Çok Programlı Anadolu Lisesi	Müzik Öğretmeni

EKLER LİSTESİ

EK-1: Araştırmada Kullanılan Görüşme Formu	60
EK-2: Bilimsel Araştırma İzin Belgesi	61

EK-1: Araştırmada Kullanılan Görüşme Formu

- 1- Mezun olduğunuz üniversite ve bölüm?
- 2- Kaç yılında mezun oldunuz?
- 3- Kaç yıldır okul öncesi kurumlarda görev yapmaktasınız?
- 4- Şu anda görev yapmakta olduğunuz kurumda ne zamandır eğitim vermektесiniz?
- 5- Müzikle ilgili bir geçmişiniz var mı?
- 6- Derste kullanacağınız şarkılara nereden ulaşıyorsunuz?
- 7- Şarkıları seçerken nelere dikkat edersiniz?
- 8- Bir öğretim dönemi içinde yaklaşık kaç şarkı öğretiyorsunuz?
- 9- Şarkı öğretirken hangi yöntemlerden yararlanıyorsunuz?
- 10- Şarkı öğretimini dersin hangi aşamalarında kullanıyorsunuz?
- 11- Okul öncesi çağı çocuklarda şarkı öğretimi zorunlu olmalı mıdır?
- 12- Okul öncesi çağı çocuklarda şarkı öğretiminde karşılaştığınız en önemli sorun nedir?
- 13- Sizce şarkıların eğitim ve öğretime etkisi nedir?
- 14- Sizce okul öncesi kurumlarda ortak bir şarkı repertuarı oluşturulmalı mıdır?
- 15- Okul öncesi eğitimde şarkının yeri hakkında ne söylemek istersiniz?
- 16- Okul öncesi kurumlara müzik öğretmeni verilmeli midir?
- 17- Yaklaşık fiyat aralığı nedir? (öğrencilerden alınan aylık ya da yıllık)
- 18- Öğrencilerinize öğretilen şarkılardan en az 10 tanesini yazınız.

BİLİMSEL ARAŞTIRMA İZİN BELGESİ

Trabzon İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Pelin Güzel'e; yüksek lisans tezine kaynaklık edecek eğitim-öğretim alanını kapsamaktadır.

Tez çalışması;

İş Birliği Yapılacak Kurum: Trabzon Millî Eğitim Müdürlüğü

İş Birliği Yapılan Kurum Adresi: İnönü Mahallesi Hükümet Konağı 61040 Merkez/ TRABZON

Faaliyet Alanı: Eğitim Öğretim

Sunacağı Katkılar: Okul öncesi eğitim kurumları ile yapılacak çalışmalara izin vermek ve yardımcı olmak.

Çalışmada Yapılacak İşbirliğinin İçeriği: Okul öncesi kurumlarda öğretilen şarkılarla ilgili çalışma yapılacaktır.

Tez Çalışması Sonucunda Beklenen Faydalar: Tez ile okul öncesindeki öğretilen şarkılar hakkında daha detaylı bilgi edinileceği ve bu bilgiler doğrultusunda hem okul öncesi kurumlarına arşiv niteliğinde bir kaynak, hem de okul öncesi eğitim ile ilgili gelecekte yapılacak çalışmalara fayda sağlaması hedeflenmektedir.

Yapılacak olan çalışmada;

Kişisel bilgilerin gizli tutulacağına, yapılacak olan örneklem çalışması için doğacak zararı karşılayacağını taahhüt ederim.

Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisiyim. Yüksek lisans tezine kaynaklık edecek olan nicel çalışmayı yapmam hususunda; olurlarınıza arz ederim.

06 /08/2018

Pelin Güzel

Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Pelin GÜZEL'in yüksek lisans teziyle ilgili yukarıda mahiyeti belirtilen çalışmayı yapmasına izin verilmiştir.

OLUR

06 /08/2018

Hızır AKTAŞ

İl Millî Eğitim Müdürü 4.